

Upravištvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutro“ izdaja
vsak ponedeljek jutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.—, po raznašal-
nih dostavljena Din 5.— mesečno.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopis se ne vračajo. — Oglaš po
tarifu.

KRALJ V SRCU JUNAŠKE LIKE

Z ogromnim navdušenjem so Ličani na sokolskem zletu v Gospiću manifestirali kralju vdanost in zvestobo

Plitvice, 23. julija. AA. Prihod sokolske štafete z adreso vdanosti Nj. Vel. kralju je bil uvod v današnje svečanosti. Štafeto so sestavili člani Sokolskega društva I. v Zagrebu, da izkoristijo bivanje Nj. Vel. kralja v Liki in da mu tudi to članstvo skupaj z Ličani izrazi svojo globoko ljubezen in vdanost.

Štafeto je tvorilo 62 tekačev, ki so tekle vsak po en kilometer. Vsak je sodeloval na treh določenih progah. Zadnjo progo je tekel stari sokolski delavec vseučiliški profesor dr. Lazar Popović, ki je Nj. Vel. kralju izročil okusno izdelano in na pergamentnem papirju napisano pozdravno adreso.

Prebivalstvo je na vsej poti pozdravljalo tekače in jim šlo vstransko na roko. Posebno prisrčno so jih pozdravili v Karlovcu, kjer so jim nudili okrepčila. Vsi so jim stiskali roke in jih bodrili. Na vsej poti je bilo lepo vreme, nebo je bilo le mestoma zakrito z oblaki. Ponokod je pihal prijeten veter. Tako je tudi vreme olajšalo to lepo nacionalno in sportsko manifestacijo zagrebških Sokolov. O teku so sproti sestavljali zapisnik in merili čase posameznih tekačev.

Nj. Vel. kralj je o pol 9. dopoldne sprejel ves upravni odbor Sokolskega društva I. iz Zagreba z dr. Lazarjem Popovićem na čelu.

Kraljeva pot proti Gospiću

Po tej avdijenci so Sokolom priredili na dvoru zakusko, pri kateri sta bila navzoča tudi ban savske banovine dr. Ivo Petrović in kraljev adjutant general Pavle Pavlović. Po zakuski so se Sokoli razvrstili pred vzhodom in dvor.

Čim se je pojavil na izhodu Nj. Vel. kralj, so ga Sokoli sprejeli z burnimi vzkliki. Kralj se jim je prijazno zahvalil in še enkrat ogovoril profesorja dr. Popovića. Kralja je tu pozdravil starešina Milan Jurišević, nakar je ostal vladar nekaj minut s Sokoli v razgovoru. Zatem pa je sedel v avtomobilu in spremljeval bana dr. Petrovića in ordonančnega oficirja konjeniškega kapetana Slavka Adamića. Kraljev avto in avtomobili njegovega spremstva so krenili nato proti Gospiću, da tamkaj Nj. Vel. kralj s svojo prisotnostjo dvigne to veličastno manifestacijo sokolske misli in da sprejme od tamkajšnjega prebivalstva iz 50.000 grl na zletišču v Gospiću izrazne neomajne zvestobe, ljubezni in vdanosti.

Na vsej poti do Gospića je bilo prekrasno vreme. Le na liškem polju je nekoliko porosilo iz zastirke neba. V Gospiću samsam pa se je ves zlet vršil v prijetnem hladu pod oblačnim nebom in z lahkim vetrom. Vse vežbe so se vršile po programu in v najlepšem redu.

Na vsej poti, kjer je vozil kraljev avto s spremstvom, so bili postavljeni mlaji in slavaloki. Vse hiše so bile okrašene z zastavami, s prepogami, z vencem, cvetjem in zelenjem. Prebivalstvo se je zgrinjalo ob cesti in mahalo z robcem, cvetjem in zastavami.

Zadoščenje dobrovoljskemu mestecu

Ob 9.50 so kraljevi avtomobili postali v Korenici. To preprosto liško mestece je dalo med svetovno vojno 1950 dobrovoljcev za udeležbo in osvoboditev Jugoslavije. Prebivalstvo je priredilo Nj. Vel. kralju izredno prisrčen sprejem. Svojemu vladarju je dokazalo, da ne pozna drugega voditelja, kakor le svojega kralja. V delu za blagor domovine mora poedinec prevzeti vso odgovornost, to delo mora opraviti z dolgoletnim naporom in z naporom vseh sil, vsega človeka. Že pol km pred Korenico so se ljudje razvrstili v gost špalir, pred samo naselbino pa je bil postavljen slavalok. Pred njim so se razvrstili predstavniki oblasti. Sokolov, šolska omladina. Med sprejemom Nj. Vel. kralja so pokali možnarje, v vseh cerkvah pa so zvonili zvonovi.

Nj. Vel. kralja je pozdravil načelnik občine Nikola Čučić s temile besedami: »Vaše Veličanstvo! Srečen sem, da me je doletela izredna čast, da lahko pozdravim Vaše Veličanstvo v imenu prebivalstva in dobrovoljcev Korenice. Od srca nas veseli Vaš ponovni prihod v našo kršno Liko, zlasti pa v našo Korenico. Drugič so zdaj zadržeta naša srca od sreče in zadovoljstva, da lahko vidimo Vaše Veličanstvo. Naj mi bo dovoljeno, da pred vsem tem kraljem izjavim, da je to prebivalstvo vsak čas pripravljeno zastaviti svoja življenja v obrambo svojega vzvišenega vladarja in za prejšini dom Karagorjčev. Naj živi Vaše Veličanstvo! Naj živi Vaš kraljevski dom! Naj živi naša nerazdeljiva kraljevina Jugoslavija!»

Množica je pri tej priliki vnovič priredila kralju navdušene ovacije. K Nj. Vel. kralju je pristopilo malo deklet in mu izročilo šop cvetja ob priložnosti dakamacij. Iz tisočev in tisočev grl pa so medtem doneli zanosni pozdravi Nj. Vel. kralju. Vladar se je zahvalil načelniku

občine za njegov pozdrav in ga prosil, naj to njegovo zahvalo sporoči tudi prebivalstvu, ki ga je tako udanostno sprejelo. Kralj se je ljubeznivo razgovarjal s posameznimi kmetovalci in jih izpraševal o njihovih razmerah, o letini in drugih dnevnih vprašanjih. Prav tako se je prijazno razgovarjal z dobrovoljci. Okrog kralja se je zbrala velika gružica, ki ga je spremljala od moza do moza, s katerimi se je Nj. Vel. kralj razgovarjal. Kralj in njegovo spremstvo so nato sedli v avtomobile in se med burnim vzklikanjem odpeljali v pravem trumfuzi skozi Korenico dalje proti Gospiću.

Nadaljnji prisrčni pozdravi

Ob 10.15 je Nj. Vel. kralj prispel v Bunič. To je majhno in siromašno naselje, ki pa je kralju priredilo prisrčne ovacije. Pred vzhodom je bil postavljen slavalok. Tudi tu so se ponovili isti prizori narodnega navdušenja, isti izrazi vse splošne vdanosti in ljubezni. Možnarji so pokali, ljudje so vzklicali kralju in domovini. Nj. Vel. kralja je pozdravil načelnik občine Ilija Kosanović. Nj. Vel. kralj se je zahvalil načelniku za njegove tople besede, nakar je takoj pristopil k dobrovoljem. Opisali so mu svoje tegobe in svoje stiske, a tudi, da je letošnja letina lepo obrodila. Dobrovoljec Jovo Ševar je pozdravil Nj. Vel. kralja pri tej priliki s temile prisrčnim nagovorom:

Vaše Veličanstvo! Ta občina je dala 360 dobrovoljcev. Tudi danes smo mi dobrovoljci v svojih srcih vojske, čeprav ne nosimo vojaške obleke. Vsi smo pripravljeni žrtvovati svoja življenja za kralja Aleksandra I. in za domovino. Živel kralj!

Ljudje so povzeli ta vzklík, medtem ko je Nj. Vel. kralj stopal od moza do moza in se z dobrovoljci najpriaznejše razgovarjal. Tako je prišel kralj tudi do katoliškega duhovnika Ivana Dobrile, ki že dolga leta vrši svojo vzvišeno poslanstvo med Ličani. Sivolasi svečenik je bil presrečen, da je mogel govoriti s svojim ljubimim vladarjem. Pred odhodom je učitelj Ivan Kostelić zaprosil Nj. Vel. kralja v kraljšem govoru, naj bi se vpisal v šolsko spominsko knjigo. Vladar se je temu drage volje odzval. (Sola praznuje stoletnico obstoja.) Med grmenjem možnarjev, med prepevanjem ljudstva in neprestanim vzklikanjem je nato Nj. Vel. kralj sedel v avto in se odpeljal v Gospić.

Podobni sprejemi in enako navdušenje je vladalo na vsej nadaljnji poti. Tako je bilo v Rakiču, v Široki Kuli in dalje do Gospića.

50.000 udeležencev na sokolskem zletu v Gospiću

Gospić se je danes izpremenil v pravcato vele mesto. V njegovem področju se je zbralo nad 50.000 ljudi iz prostrane okolice k veličastni nacionalni manifestaciji, kakršne Lika še ni doživela. Vse mesto je bilo v zastavah in cvetju. Po cestah so valovile tisočglave množice, ki so prihitele iz vseh krajev, da izrazijo Nj. Vel. kralju in njegovemu domu ljubezen, vdanost in zvestobo. Ta manifestacija vdanosti in zvestobe je tem pomembnejša, ker so šele v zadnjem hipu izvedeli, da bo Nj. Vel.

kralj počastil s svojim prihodom današnji okrožni sokolski zlet. Špalir se je vlekel skozi vse mesto do obširnega zletišča.

Pred vzhodom na zletišče so bili zbrani mestni načelnik in drugi odličniki. Tu je bil maršal dvora general Diditrijev, svetni minist. dr. Stanković, senatorja Peter Teslić in Paja Obradović, narodni poslanci Mirko Došen, Izo Bogdanović, Marjan Lulić, Dušan Ivančević, predstavniki oblasti, narodni delavci, med njimi dr. Gjorgje Branković.

Nepozabne ovacije kralju

Kralja je pozdravil načelnik občine Kolaković, nato pa še narodni poslanec Izo Bogdanović. Kralj se jima je prijazno zahvalil, nato pa se je napotil na častno tribunalo, ki je bila postavljena na zletišču.

Med neprestanimi ovacijami desetisočev se je tedaj prišel mimohod pred častno tribunalo. Prvi so korakali sokolske starešine, Sokoli, članstvo, sokolske kmečke čete in nato meščanstvo Gospića in prebivalstvo bližnje in daljnje okolice, ne štedeč poti in truda, da vidi svojega kralja iz lica v lice. Prizorov navdušenja ni mogoče opisati. V očeh mnogih so se pojavile solze. Mimohod je trajal poldruugo uro.

Kraljeva zahvala Ličanom

Ko se je mimohod končal, je stopil pred Nj. Vel. kralja sokolski starešina dr. Peter Zec in ga nagovoril s krajšim govorom. Občinstvo je znova priredilo Nj. Vel. kralju viharne manifestacije. Šele, ko je Nj. Vel. kralj dal znamenje, da želi izpregovoriti nekaj besed, se je splošno, gromovito vzklikanje poleglo in na zletišču je zavladala popolna tišina.

Nj. Vel. kralj je nato izpregovoril takole:

»Moji dragi Ličani! Prišel sem z veseljem in s polno vero v svojo kršno, a vedno ponosno Liko, med vas, moji hrabri Ličani, ki vas je vedno prejšnjala tista velika ideja nacionalnega in državnega edinstva, ki je pobudila vaše brate k velikemu junaškemu dejanju za osvoboditev vsega našega naroda.

V odločilnem trenutku, ko si je treba s puško v roki odkupiti svojo nacionalno svobodo in ki jo je mogoče ohraniti samo v slogi in z edinstvom, so se Ličani prvi prostovoljno odzvali in si s tem pridobili priznanje vseh Jugoslovenov.

Zahvaljujem se vam za to lepo manifestacijo vaše vdanosti in ljubezni do mene in do mojega doma in vas pozdravljam! Živel Ličani!

Živela Jugoslavija! Nepopisno navdušenje je sprejelo ta kraljev govor.

Kraljeve besede so segle v srca vseh. Manifestacije in ovacije za kralja in domovino so se ponavljale vedno siloviteje. Ko se je navdušenje slednjega poleglo, so nastopili Sokoli in začeli izvajati spored. Med sokolskimi vežbami se je kralj začel poslavljati od odličnikov na častni tribunali, kar so prisotne množice vzele za pavo, da so mu priredile še veličastnejšo odhodiščo. Navdušenje se še dolgo po kraljevem odhodu ni moglo poleči.

Nj. Vel. kralj se je ob 13.30 vrnul v svoj dvor na Plitvice.

Potreba regionalnih gospodarskih sporazumov

Stališče češkoslovaške po neuspehu svetovne gospodarske konference v Londonu

Praga, 23. julija. Upanja, ki so jih več mesecev gojili v uspeh svetovne gospodarske konference v Londonu, se niso izpolnile. Na konferenci sploh niso razpravljali o glavnih vprašanjih, zaradi katerih je bila sklicana. Tako so nastale popolnoma nove razmere, kajti vsaj v skorajšnji bodočnosti ni upanja za rešitev nujnih problemov s pomočjo večjih mednarodnih sporazumov. Kljub vsemu evropske države v takem položaju ne morejo ostati nedelavne.

Ponovno se poudarja vprašanje, o katerem se je toliko govorilo po lausanski konferenci, da je namreč treba prirediti z gospodarskim ozdravljenjem od spodaj, če se ne more do njega od zgoraj s splošnim sporazumom na mednarodni konferenci. To delo naj bi se vršilo na dva načina, z ukrepi v okviru vsake posamezne države ter s sporazumi in gospodarskim zblizanjem dveh ali več sosednjih držav. Taki sporazumi so bili v praksi že izvedeni. Treba se je samo spomniti na sporazum, ki je bil sklenjen med Belgijo in Nizozemsko v času lausanske konference.

Češkoslovaška je že davno pred londonsko konferenco posvetila povečano skrb ozdravljenju svojega notranjega položaja povsem neodvisno od tega, kakšni bodo postali njeni mednarodni gospodarski odnosi. V svrhu realizacije teh notranjih načrtov je parlament dal češkoslovaški vladi izredno pooblastilo, da bi mogla čimprej izvesti celotni program gospodarskih ukrepov. Novo notranje posojilo daje vladi možnost, da se loti na široki podlagi javnih del ter zaposli pri njih na tisoče ljudi. Vrše se tudi priprave za lažjo in koristnejšo realizacijo žetve itd.

Se večjega pomena morejo postati za češkoslovaško gospodarski sporazumi s sosednjimi državami, ki morejo s postopnim razširjenjem dovesti do olajšanja in morda tudi do likvidacije obstoječe gospodarske krize. Z izvajanjem enega izmed teh sporazumov se je že pričelo na poslednji konferenci Male antante v Pragi, ko se je osnoval gospodarski svet Male antante, čegar naloga je praktično uresničitev gospodarskega zblizanja in

sodelovanja Jugoslavije, Češkoslovaške in Rumunije.

Medtem se ponovno pojavlja, seveda v izpremenjeni obliki, Tardieujev načrt za gospodarsko zblizanje podunavskih držav. Po Hitlerjevem prihodu na oblast v Nemčiji se je splošni položaj v srednji Evropi znatno izpremenil. To se zlasti opaža v odnosih med Avstrijo in Italijo. Za Avstrijo vprašanje priključitve v Nemčiji sedaj več ne obstoja in s tem je bila odstranjena ena izmed glavnih ovir, ki je bila lani napoti Tardieujevemu načrtu. Iz istega razloga, namreč zaradi odklonitve Avstrije, da se priključi Nemčiji, je postala italijanska politika mnogo bolj naklonjena gospodarskemu zblizanju vseh podunavskih držav.

Za sedaj je težko reči, kakšne oblike morejo dobiti te nove tendence za regionalne gospodarske sporazume. Jasno je samo, da je neuspeh londonske gospodarske konference ponovno pokazal potrebo lokalnih sporazumov, pri katerih bi bile direktno zainteresirane samo posamezne manjše skupine držav.

Češkoslovaška je bila vedno pristaš gospodarskega zblizanja držav Male antante, ki ga je smatrala za nov člen v ojačevanju skupnih interesov vseh treh zavezniških držav. Prav tako gleda simpatično tudi na gospodarsko zblizanje podunavskih držav, v kolikor bi do njega došlo na zdravih gospodarskih osnovah in v kolikor bi bila češkoslovaški zajamčena popolna politična neodvisnost in samostojnost.

Po londonski konferenci se nehoti oredotočuje vse zanimanje na regionalne sporazume, ki so mnogo lažje izvedljivi in ki morejo postati izhodna točka za postopno ozdravljenje gospodarskega položaja tako v Evropi kakor v celotnem svetovnem gospodarstvu.

Praga, 23. julija. d. Včeraj dopoldne je ministrski svet odobril dogovor sklenjen 4. julija v Londonu med Jugoslavijo, Rumunijo, Sovjetsko unijo in Turčijo o defniciji pojma napadalca. Zunanji minister je bil pooblaščen, da predloži ta dogovor predsedniku republike v ratifikacijo.

Angleški bojkot Nemčije

Angleška delavska stranka poziva vso angleško javnost k bojkotu nemškega blaga

London, 23. julija. d. Dne 25. maja je generalni svet angleškega strokovnega kongresa sklenil, da izda poziv za bojkot proti Nemčiji. Na podlagi pojanja, ki so se med tem vršila, je sedaj tudi delavska stranka pristala na nameravane ukrepe. »Daily Herald« je objavil poziv k bojkotu, ki se proglašja v imenu angleškega strokovnega kongresa, delavske stranke in njenih parlamentarnih frakcij. Pri tem očitno ne gre samo za navadno demonstracijo, temveč za resnično borbo, ker se v proglasu podrobno naštevajo vsi nemški izdelki, ki jih je treba bojkotirati. Izdelki, ki se navajajo posebej v proglasu, so predvsem gospodinjski, fotografski in optični predmeti, ure, orodje, izdelki tekstilne industrije, konfekcijsko blago, papirnat izdelki, predmeti iz gume, nado mestni deli za avtomobile in kolesa, elek-

trični aparati in glasbila. Proglas opozarja nadalje, da prihajajo v poštev za bojkot tudi živila, med drugim krompir, konzervirano sadje, vino in pivo. Bojkot naj se izvaja tudi napram nemškimi filmom, ki se predvajajo v angleških kinematografih, kakor tudi napram nemškim paroplovnim družbam in zabavnim izletom v Nemčijo. Proglas ne poziva proti bojkotu samo organiziranega angleškega delavstva, temveč sploh vso angleško javnost.

Amsterdam, 23. julija. AA. Mednarodna konferenca židov je zaključena. Ustanovljen je bil odbor, ki bo stalno zasedal v Londonu pod imenom svetovna in gospodarska židovska federacija. Odbor bo imel v posameznih državah svoje podobore. Na konferenci je bila sprejeta resolucija o organizaciji bojkota nemških proizvodov.

Pogajanja z Bolgarijo

Sofijski listi napovedujejo pogajanja za zblizanje Bolgarije z Male antanto

Sofija, 23. julija. Po vesteh sofijskih listov pričakujejo v Parizu prihod predsednika bolgarske vlade in zunanje ministra Mušanova, ki naj bi tamkaj pričel pogajanja s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem zaradi zblizanja Bolgarije z državami Male antante. Pogajanja naj bi se vodila ob prisotnosti francoskega zunanjega ministra Paula Boncourja. Listi tudi poročajo, da bo Paris posetil tudi madžarski ministrski predsednik Gömböš, ki se bo prav tako razgovarjal z dr. Benešem zaradi zblizanja Madžarske z državami Male antante.

Predsednik vlade Mušanov je v petek sprejel novinarje, ki jim je podal izjavo o aktualnih vprašanjih Bolgarije. Ob koncu je izjavil, da se vest o posetu predsednika turške vlade Ismet paše in rumunskega zunanjega ministra Titulescu v Sofiji potrjuje iz Angore in Bukarešte. Njun prihod se pričakuje v mesecu septembru. Prav tako je Mušanov potrdil, da bo prišel v Sofijo bivši predsednik francoske vlade Herriot.

Vest o zaključitvi vzhodnega pakta med Rusijo, Turčijo, Poljsko in državami Male antante, ki jim je podal izjavo o aktualnih vprašanjih Bolgarije. Ob koncu je izjavil, da se vest o posetu predsednika turške vlade Ismet paše in rumunskega zunanjega ministra Titulescu v Sofiji potrjuje iz Angore in Bukarešte. Njun prihod se pričakuje v mesecu septembru. Prav tako je Mušanov potrdil, da bo prišel v Sofijo bivši predsednik francoske vlade Herriot.

Janiko Sakazov v listu »Zorica« uvodnik, v katerem pravi med drugim:

Vsa vzhodna, srednja in jugovzhodna Evropa sklepa pogodbe. Revizionistična Italija sporazumava s Francijo, Turčija pa z Rumunijo in Jugoslavijo. Tudi Madžarski predlagajo, naj se sporazume z Rumunijo in Jugoslavijo, zatem pa naj bi se sporazumela Bolgarija z Grčijo in končno tudi s Turčijo. Vse to so imenovani paktonamiji, toda tu ne gre za nobene manje, temveč za željo po konsolidaciji in zblizanju položaja. Kaj naj napravimo, vprašuje Sakazov, ali naj čakamo na revizijo? Ne delajmo si iluzij, da bi do tega kmalu prišlo. Vzrok paktonamije je borba proti antirevizionističnemu pokretu, ki je došla kot posledica hitlerjevstva. Dokler se bo radovala ta nacionalistična akcija v Nemčiji, o reviziji ne bo govora v Angliji in Franciji, pa tudi ne v Italiji. Vse dotlej bo Bolgarija obkoljena od zmagovalcev.

Sestanek Daladierja z Mussolinijem

Pariz, 23. julija. AA. Pariška izdaja lista »Chicago Tribune« javlja iz Nize, da so se tam razširili glasovi, po katerih se bo Daladier v kratkem sestal z Mussolinijem na palubi jachte svojega prijatelja. Daladier bi po svojem bivanju v Vichyju odpotoval v Cannes, kjer bi se 10. avgusta vkrcal na jachtu za potovanje po Sredozemskem morju. Čež štiri ali pet dni bi jacht prispela ob italijanski obali pri Ostiji, kjer bi ga na njem poselil Mussolini. V pariških političnih krogih pravijo, da bo sicer Daladier odpotoval z jachtu po Sredozemskem morju, da pa še ni nicesar gotovega, ali se bo sestal z Mussolinijem.

Willy Post prispel v Newyork

Newyork, 23. julija. AA. Willy Post je pristal na tukajšnjem letališču Floyd Bennett sredi opolnoči. Prispel je na cilj eno uro pred napovedanim časom. Za polet okrog sveta je potreboval 186 ur in 50 minut. S tem je prekosil za 22 ur rekord, ki ga je dosegel l. 1931 skupaj z letalcem Gattyjem.

Na letališču ga je pozdravilo nad 30.000 ljudi. Množica je predrla kordone policije in obkrožila Posta, ki je popolnoma izčrpan in se je takoj napotil v Newyork na odpočitek.

Zaključitev dirke okoli Francije

Pariz, 23. julija. AA. Dancs se je končala letošnja dirka po Franciji, znovna Tour de France. Sodržajoč k esarji so prevozili v 23 etapah 4.300 km. Počivali so samo 4 dni. Na startu je bilo 80 kolesarjev, med njimi tudi Charles Pelissier, ki pa je moral med tekmo odstopiti. Današnji zadnji tekmi je prstovoval nad 2 milijona ljudi. Na dirkališču »Par des Princes« samem je pozdravilo dirkače nad 80.000 ljudi. Današnja zadnja etapa je prvi prevozil Italijan: Guerra, v splošni kvalifikaciji pa je zmagoval Francoz Speicher, ki je s tem postal zmagovalec 27. dirke po Franciji. Druga je Guerra. Po moštvih je vrstni red ta-le: Francija, Belgija, Nemčija, Švica in Italija.

Balbo maršal za letalstvo

Rim, 23. julija. AA. Ministrski svet je na včerajšnji seji ustnovil položaj letalskega maršala, ki bo po vsej priliki podeljen generalu Balbu.

Nemško oboroževanje

Pariz, 23. julija. d. Bivši zagovornik nemško-francoske zveze grof Dr. Ormesson je objavil v »Tempsu« neobičajno oster napad proti nemški narodno-socialistični vladi, pri čemer izjavlja, da Hitlerjeva politika, čeprav bi se zdelo na videz še tako nedolžna, ne more prikriti dejstva, da se je Nemčija pričela ponovno oboroževati na vsej črti. Grof Dr. Ormesson zahteva, naj se naslove na berlinsko vlado točna vprašanja, s čemer bi se uvedlo javno obravnavanje cele vrste dejstev, ki dokazujejo nemško oboroževanje. Končno doži sednjo Nemčijo, da je kriva neuspehov razorožitvene konference in povečanega oboroževanja malih držav srednje Evrope, ki se morajo zavarovati pred nemški napadom.

Ta članek dokazuje v veliki meri, kako neravnomo razpoloženje se je polotilo onih francoskih krogov, ki so se še nedavno zavzemali za omejitve oboroževanja Francije.

Trgovinski dogovor Madžarske in Nemčije

Budimpešta, 23. julija. AA. Državni tajnik Maer, vodja madžarske delgacije, ki je končal pogajanja z nemško vlado, je izjavil, da je nemška vlada z novo pogodbo prevzela madžarsko žito v vrednosti 9 milijonov nizozemskih goldinarjev. To žito bo dobavila tržiščem, na katerih Madžarska ne nastopa kot neposredni izvoznik. Nemčija je žnžala za 60% svoje carske postavke za uvoz neklih vrst rib iz Madžarske.

Poplave v Besarabiji

Bukarešta, 23. julija. s. Dolgotrajno deževje je povzročilo v Besarabijem komitatu Tighina velike poplave. Več krajev je pod vodo, vse promet je ustavljen. Tudi nekateri deli mesta Kišineva so poplavljeni. Več hiš se je porušilo. Cestni promet v Kišinevu je ustavljen. Na kolodvoru stoji voda meter visoko. Poplave pretijo tudi severnemu delu Moldave in Bukovine. Strela je ubila deset oseb.

Naj padejo ovire proti vstopanju v sokolske vrste!

Pomembne besede g. podbana dr. Pirkmajerja na sokolski slavnosti v Mengšu

Mengš, 23. julija. Prebivalci Mengša so danes po vestnih pripravah radostni doživeli svoj narodni praznik. K otvoritvi Sokolske doma so prispeli številni gostje, udeležba pa bi bila zlasti iz Ljubljane dosti večja, da je ni zavrl dopoldanski dež. Navdušeno je bil pozdravljen pokrovitelj slovesnosti gosp. podbana dr. Otmar Pirkmajer, ki je ob slošni pozornosti izpregovoril naslednje tehtne in odločne besede o sokolski vzgoji:

Bratje in sestre! Prijazni trg Mengeš ima danes svoj sokolski praznik. Iz bližnje in širše okolice smo se zbrali tukaj, da s vami proslavimo ta dan, na katerega ste ponosni vi, ki ste ga nam pripravili, in ki bo zapustil svoj vtis v naših srcih, prepoječ jih s čustvi občudovanja, hvalečnosti in priznanja za veliko delo, ki je tukaj ob težavnih krajevnih razmerah opravljeno s podvojeno mero delavnosti in prave sokolske poštovanosti. Prelepo sokolsko gnezdo si je pripravil mengeški Sokol ne le za sebe, temveč gotovo še bolj za vse one, ki se bodo v bodočnosti vstili v mengeški sokolski družini.

Jaz sem prepričan, da ni daleč čas, ko bodo prišli do spoznanja vsepovsod, da so davno porušene vse one ovire, ki bi mogle komu braniti vstop v sokolske vrste, ako je pošten, ako ima moralno kvalifikacijo in ako ima voljo, da svoje sile posveti vzvišenim sokolskim ciljem... Naš prevzvišeni vladar je pokazal sam vsakemu Jugoslovencu pot v Sokola, ker njegova želja in jugoslovenske države odločna volja je, da prerodi svoj narod v duhu plemenitih sokolskih načel, da postanemo telesno krepki in odporni ter duševno in etično utrjeni tako, da bomo vedno in povsod gledali v domovini naš najsvetlejši ideal, za katerega hočemo žrtvovati vse, in v kralju svojega voditelja ter zaščitnika narodnih pravic ter državnega in narodnega edinstva.

V tem zmislu vneto deluje mengeški Sokol in praznuje danes svoj praznik, ko odvarja svoj lepi sokolski dom. Upravičeno vas navdaja, dragi bratje in sestre mengeške sokolske družine, ponos in zadovoljstvo, ko nam odpirate vrata v vašo sokolsko delavnico, ki ste si jo pripravili z lastno pridnostjo, z lastno poštovanostjo in z vztrajnimi naporci, katere premore edino pravi Sokol. Jaz vam k temu velikemu dogodku prav iz srca čestitam ter vam izrekam vse priznanje in zahvalo ter sem z vami ponosen, ker ste s svojim delom položili izpit, da ste odlični Sokoli in vredni svojih številnih vrstnikov, ki žanjejo uspeh za uspehom. Vi pa ste doprinesli obenem dokaz, da je z dobro voljo in z odličnim hotenjem ter z vztrajnim delom mogoče tudi v težkih gospodarskih časih ustvariti domove sokolske kulture in napredka. Naj bo Mengeš svetel zgled onim krajem, ki bi tudi radi slavili otvoritve sokolskih domov in ki tudi čutiljo potrebo ter poznajo vrednost teh delavnic večnega gibanja, večnega nezadovoljstva in večnega stremeljenja po napredku!

In še eno besedo Tebi, draga sokolska mladina! Tebi so Tvoji očeti in matere ter bratje in sestre v prvi vrsti namenili ta dom. Zavedaj se tega, da je pripravljen s mnogimi žrtvami, vedi, da brez žrtve ni uspeha, da brez dela ni jela. Imej pred očmi, da je vse to, kar je namenjeno Tebi, pripravljeno v veliki ljubezni do Tebe, ker Te hočemo izmeti in vzgajati v ljubezni do Tvojih svojcev, do Tvojega doma, v spoštovanju do svojega milega materega jezika, v ljubezni do svojega domačega kraja, v ljubezni do svoje države in jugoslovenskega naroda ter v vernosti do svojega kralja. Tu je Tvoje poplache, tu zajemaj in tu srkaj v sebe nauk o dobročnosti, o plemenitosti, o vishstvu, o pravičnosti in o odločnosti, kadar gre za obrambo čistih in visokih sokolskih ciljev. Tu se usposobi za svet, ki nudi čisto razočaranje, ter se okrepil za borbo, ki Ti bo usiljena, da ohraniš sebe in svoje sile za dobrobit svoje okolice in splošnosti, tu naj bodo privezani najljubši spomini na Tvojo mladost in na Tvojo sokolsko vzgojo. Danes, sokolska mladina, je Tvoj praznik, ki ga boš najvrednejše proslavila s prisego in svečano obljubo, da ostaneš vedno verna sokolskim načelom in da boš povrnila poštovanost, s katero Ti je bil pripravljen ta lepi dom, s stoterim delom, z vzornim obnašanjem in gojenjem pravega sokolskega bratstva, da privedeš v svoje vrste vse, kar je dobro in zdravo in kar znabiš se stoji ob strani, ker je zapeljano ali zaslepljeno.

V tej iskreni želji se prisrčno zahvaljujem za Vaš ljubezni srecjem in pozdrav ter izrekam še enkrat svojo iskreno zahvalo vsem tržanom ter činitelem, ki so podprli vrli odbor sokolskega društva v Mengšu, da je prišel do svojega doma. Odboru Sokola v Mengšu s poštovanjem in starostno Ropretom na čelu pa veljajo moje čestitke in moje posebno priznanje, ki ga izrekam s prisrčno željo, da živi, raste in procvita mengeški Sokol Zdravo!

Mnogokrat je bilo pozvano gasilsko moštvo na pomoč, je izvajal govornik, pa se ni nikdar in nikoli vprašalo, pri kom gori, marveč samo, kje gori. Gasilci so hoteli svojemu bližnjemu na pomoč, prezirajoč pri tem vse nevarnosti in tudi smrt. Narod, ki je morda kdaj prej gledal nezaupljivo na dobroto gasilcev, je postal bolj zneje hvaležen in je priznaval in še priznava to organizacijo, ki je vznikla iz gola človekoljubja, najiskrenejše. Tudi horjulske društvo se je razvilo iz golega človekoljubja, mnogo pa je bilo dela in samozatajevanja pri članih, sčasoma pa so rasti uspehi in imajo danes horjulske gasilci sprčo dozdavne svojega doma in te impozantne svečanosti, gotovo lepo zadoseženje. Pri tem jim izreka svoje priznanje vsa široka javnost, zato si tudi on kot pokrovitelj šteje v čast, da more res od srca izreči vse priznanje. Gasilstvu je podana še posebna važnost z novim gasilskim zakonom, ki pa obenem polaga tej veliki organizaciji še večje naloge. Ne gre samo za varovanje naših skromnih domov, marveč gre za večjo idejo, za obvarovanje našega velikega doma, od Triglava do Djevdjelja, za našo državo, za našo močno Jugoslavijo, v kateri naj se v bodočnosti združijo še oni naši bratje izven meja. Zavedati se moramo, da smo dosegli z ustanovitvijo naše države zlasti mi Slovenci našo največjo pridobitev in moramo zatoj vedno stremeti za tem, da pogasimo v tem našem lepem domu vse sovražstvo in vse razdirajoče strasti, da bomo uživali plod človeških borb v lepših prilikah, nego so ga zamogli oni, ki jim je bila Jugoslavija šele oddaljen sen. Zavedati pa se moramo istočasno tudi preklinjanja svojih potomcev, če bi zaigrali to, kar smo si pridobili z žrtvami sto in sto tisočev življenj. Končujoč svoj govor je g. pokrovitelj še enkrat izrazil čestitke in zaklical v to ime: »Horjulemsko društvu in vsemu gasilskemu pokretu krepak: Na pomoč!«

Nato je sreski načelnik g. Znidarčič enako prisrčno pozdravil vse gasilce in izrazil iskrene čestitke. Zastopnik JGZ g. Zdravko Mikuz je v zelo lepem govoru poleg čestitk društvu izrazil tudi globoko zahvalo slovenskim materam, ki so vedno rodile dobre sinove, iz katerih so se pozneje rekrutirali gasilci, katerih srca so vedno bila in bodo bila za našo močno domovino. Zastopnik JGZ je nato razdelil diplome, s katerimi je zveza odlikovala za služne člane. Odlikovali so bili: Kot pokrovitelj 50-letne proslave za naklonjenost društvu in za zasluge narodni poslanec g. Albin Komana, načelnik g. Ignacij Marinič v znak priznanja zasluge za društvo, podnačelnik g. Ivan Pohleven, član Janez Jama, Anton Korenčan, Alojzij Čepan, Anton Zdešar in pa tovariš Jelo vsek, tovarnar z Vrhnike, ki je pripomogel s ceneno opeko k dozdavi Gasilskega doma.

Govornik je izrazil dalje veliko hvaležnost ostalim članom, ki danes niso prejeli diplome. Zaključil je z vzklikom najvišjemu pokrovitelju gasilcev, Nj. Vel. kralju Aleksandru: Živio!

Ob gromkih ovacijah je godba »Sloge« zaigrala državno himno.

V imenu celotne vrhniške župe je čestital horjulemsko društvu še tajnik g. Peter Habicht, nato pa je spregovoril nekaj krepkih besed domači načelnik g. Ignacij Marinič.

S tem je bil oficijelni del proslave zaključen. Na vrtu in po vseh prostorih Gasilskega doma se je po mimohodu gasilskih čet razvila zelo prijetna domača zabava, pri kateri so stregle brhke domačinke in vrli domačini. Prisrčni praznik se je zaklepal pozno v noč.

Pogreb dr. Čede Mihajloviča

Beograd, 23. julija. p. Dopoldne so na novem beografskem pokopališču na svečan način položili v grob žaro s pepelom pokojnega dr. Čede Mihajloviča. Nj. Vel. kralja je pri tej priliki zastopal general Ječmenič, vlado predsednik dr. Srškič in ministra Bogoljub Jevtič ter Žika Lazarić, JNS njen predsednik Nikola Uzunović, parlament pa dr. Kosta Kumandrić, ter večje število senatorjev in poslancev. Navzoča sta bila tudi francoski in poljski poslanik, mnogi drugi člani diplomatskega zbora, večje število generalov in zelo mnogo najodličnejšega beografskega občinstva.

G. upravitelj je nato podal zgodovino društva, spominjajoč se zlasti dobrotnikov in ustanoviteljev društva, desetih načelnikov in posebno še grozotnega požara v l. 1882. pred ustanovitvijo društva. Odtlej je sodelovalo društvo pri 46 požarih. Društvo je po pozidanju prvotnega malega Gasilnega doma zbralo ob razumevanju vseh domačinov toliko dohodkov, da je postavil sedaj sedes let Gasilni dom, ki bo tudi potomcem v ponos, Horjulu samemu pa vselej v okras.

Na govorniški oder je stopil burno pozdravljen narodni poslanec g. Albin Komana. Prisrčno je pozdravil vrste gasilcev in vso veliko množico, obenem je najtopleje čestital društvu k zlatemu jubileju.

Dr. Komana je nato podal zgodovino društva, spominjajoč se zlasti dobrotnikov in ustanoviteljev društva, desetih načelnikov in posebno še grozotnega požara v l. 1882. pred ustanovitvijo društva. Odtlej je sodelovalo društvo pri 46 požarih. Društvo je po pozidanju prvotnega malega Gasilnega doma zbralo ob razumevanju vseh domačinov toliko dohodkov, da je postavil sedaj sedes let Gasilni dom, ki bo tudi potomcem v ponos, Horjulu samemu pa vselej v okras.

Na govorniški oder je stopil burno pozdravljen narodni poslanec g. Albin Komana. Prisrčno je pozdravil vrste gasilcev in vso veliko množico, obenem je najtopleje čestital društvu k zlatemu jubileju.

Dr. Komana je nato podal zgodovino društva, spominjajoč se zlasti dobrotnikov in ustanoviteljev društva, desetih načelnikov in posebno še grozotnega požara v l. 1882. pred ustanovitvijo društva. Odtlej je sodelovalo društvo pri 46 požarih. Društvo je po pozidanju prvotnega malega Gasilnega doma zbralo ob razumevanju vseh domačinov toliko dohodkov, da je postavil sedaj sedes let Gasilni dom, ki bo tudi potomcem v ponos, Horjulu samemu pa vselej v okras.

Na govorniški oder je stopil burno pozdravljen narodni poslanec g. Albin Komana. Prisrčno je pozdravil vrste gasilcev in vso veliko množico, obenem je najtopleje čestital društvu k zlatemu jubileju.

Dr. Komana je nato podal zgodovino društva, spominjajoč se zlasti dobrotnikov in ustanoviteljev društva, desetih načelnikov in posebno še grozotnega požara v l. 1882. pred ustanovitvijo društva. Odtlej je sodelovalo društvo pri 46 požarih. Društvo je po pozidanju prvotnega malega Gasilnega doma zbralo ob razumevanju vseh domačinov toliko dohodkov, da je postavil sedaj sedes let Gasilni dom, ki bo tudi potomcem v ponos, Horjulu samemu pa vselej v okras.

Na govorniški oder je stopil burno pozdravljen narodni poslanec g. Albin Komana. Prisrčno je pozdravil vrste gasilcev in vso veliko množico, obenem je najtopleje čestital društvu k zlatemu jubileju.

Dr. Komana je nato podal zgodovino društva, spominjajoč se zlasti dobrotnikov in ustanoviteljev društva, desetih načelnikov in posebno še grozotnega požara v l. 1882. pred ustanovitvijo društva. Odtlej je sodelovalo društvo pri 46 požarih. Društvo je po pozidanju prvotnega malega Gasilnega doma zbralo ob razumevanju vseh domačinov toliko dohodkov, da je postavil sedaj sedes let Gasilni dom, ki bo tudi potomcem v ponos, Horjulu samemu pa vselej v okras.

Strah hitlerjevcev

Narodno-socialistična diktatura v Nemčiji se čuti ogrožena ter uvaja smrtno kazen za vse napade proti predstavnikom režima

Berlin, 23. julija. d. Pruski ministrski predsednik Göring je sprejel večerj v pruskem pravosodnem ministrstvu ob prisotnosti pravosodnega ministra Kerria, državnega tajnika Freislerja in državnega tajnika Grauertja zastopnike tiska, ki jim je sporočil večerajšnje sklepe pruskega ministrskega sveta.

Med drugim jim je izjavil, da je sklical izredno sejo ministrskega sveta zaradi razčiščenja zelo važnih zadev. Pokazalo se je namreč, da so neprijatelji države premagani samo na videz. Komunizem dviga zopet drzno svojo glavo, zaradi česar se je odločil, da ne čaka niti trenutka in da zopet poseže vmes z železno roko.

Kdor se bo v bodoče pregrešil proti kakemu zastopniku narodne socialistične stranke ali predstavniku države, bo v najkrajšem času kaznovan s smrtjo. Pri tem bo popolnoma zadostovalo, če mu bodo dokazali, da je dejanje samo nameraval. Nadalje je ministrski svet sklenil, da bo predlagal državni vladni čim prejšnjo odobritev zakonskega načrta, po katerem bodo lahko izrekli posebna sodišča smrtno kazen za napade na narodno-socialistične napadalne in obrambne oddelke, kakor tudi na člane »Stahlhelma«, nadalje v primerih, kjer se rušita ugled in obstoj države z razširjanjem razburiljivih vesti, s katerimi se ustvarjajo razmere, ki morejo v danih okoliščinah dovesti do hudih posledic.

Pruski ministrski svet je tudi sklenil zakon, ki omogoča ministrskemu predsedniku, da se v večji meri poslužuje pravice amnestije in ustavitve kazenskega postopanja v primeru, če so v preteklosti bojovníki narodne socialistične revolucije sicer grešili proti obliki zakona, vendar pa samo z namenom, da bi služili namenom revolucije in s tem državi ter narodu.

Hitlerjev namestnik v narodni socialistični stranki Hess je danes izdal izjavo o vladnih ukrepih proti osebam, ki bi ogrožale osnove sedanega režima z vstopom v narodno socialistično stranko. To velja za tiste, ki bi hoteli zapeljati napadalne oddelke, si pribaviti orožje in zapeljati narodne socialiste k uporu in nepokornosti. Vsakdo naj se zaveda, da svojih nasprotnikov ne bomo obdelovali milo. Vsak umor, ki ga zagreši komunist, ali marksist nad narodnim socializmom, bo kaznovan z desetkratno kaznijo nad komunističnimi in marksističnimi voditelji. Vsak narodni socialist naj se zaveda na drugi strani, da je slabo ravnanje z nasprotniki značilno za židovsko-boljševiško duševnost in nevredno narodnega socializma.

Smrtne

obsodbe komunistov

Keln, 23. julija. d. Pruski sodišče je obsodilo snoci po enotodniški razpravi šest komunistov na smrt, 11 komunistov pa na leto od 9 mesecev do 15 let. Obsojenci so bili člani teroristične skupine, ki so 24. februarja napadli člane napadalnih oddelkov vojske, ki so se vračali z zborovanja. Telaj sta bila dva člana napadnih oddelkov ustreljena, eden pa hudo ranjen. Obsojenci so svojo krivdo priznali. Državni tožilec je zahteval smrtno obsodbo za 8 obtožencev. Na smrt obsojeni komunisti so stari 22 do 28 let.

Hamburg, 23. julija. d. Pred tukajšnjim posebnim sodiščem je bila večerj proglajena razsoda proti komunistom zaradi umora policijskega stražmojstra Kopke. Glavni obtoženec Volk je bil obsojen na predlog državnega tožila na smrt. Eden izmed obtožencev je bil obsojen na 15 let, ostali pa na 4 do 10 let. Drugi glavni obtoženec, znani komunistični vodja Hugo Feddersen, za katerega je državni tožilec prav tako zahteval smrtno kazen, se je v petek ponoči v ječi obesil.

Pred novo revolucijo

Dunaj, 23. julija. d. V uradni »Wiener Zeitung« je objavil nemecovčan publicist iz Nemčije članek, v katerem se bavi s pripravami za drugo revolucijo v Nemčiji. Kakor trdi, se stvari v Nemčiji brez dvoma razvijajo v zelo resno politično, gospodarsko in duševno krizo. Narodni socializem ni zedinil nemškega naroda, temveč je povzročil med njim še večji razkol. Razredni boj ni bil zavržen, pač pa se pojavlja nasploh še huje v narodni socialistični stranki sami in zlasti v vrstah njenih napadalnih oddelkov. Večino članov napadalnih oddelkov tvorijo brezposelnost, v drugi skupini so dijaki, ki nima nobenega upanja za nameščanje, naimanjša skupina pa so prostovoljci iz svetovne vojne. K tem je treba prišteti še ljudi, ki so v meščanskem življenju doživeli bankrot. Sedaj prihajajo vsi ti oslaparjeni elementi na površje, zedinjeni v negaciji. Hitler ima še vedno vrhovno vodstvo, toda s strahom presoja možnosti, če bi moral nastopiti proti svoji lastni tvorbi.

Smrtna nesreča madžarskega industrijca

Ponesrečenec je Ernst Hacker iz Arada

Samobor, 23. julija. n. Večera ponoči se je zgodila huda nesreča pri Ribnici med Brežicami in Samoborom. Lesni trgovec iz Ljubljane dr. Jenko se je vozil v avtomobilu v Hercegovino, da bi tamkaj nakupil les ali kak gozd. Z njim so bili njegova hčerka, medicinek Šolmajer in njegov znanec trgovec Ernst Hacker. Iz Ljubljane so se odpeljali popoldne. Pri Dolnji Ribnici blizu Brežic se je hotel Hacker, ki je vodil avtomobil, ogledati vozilcu, ki sta ga peljala dva dečka. Ker je avtomobil vozil z veliko brzino, je krenil preveč na stran in se zaletel v kup kamena, pri čemer se je prevrnil. Hacker je odletel iz avtomobila ter udaril z glavo v bližnje drevo tako, da si je razbil lobanjo in oblezel na mestu mrtve. Poškodovana sta bila tudi medicinek Šolmajer in hčerka dr. Jenka.

O nesreči smo se podrobneje informirali in doznali naslednje podrobnosti: Ponesrečeni industrijec Ernst Hacker je bil iz Arada. Avto je šofiral sam. V lahkem ovinku na desno je dohitel ročni vozilec, ki sta ga vozila dva dečka. Hotel ga je prehiteti pravilno na levo in je malo preveč zaokrenil volan, tako da je vrgel avto na kup gramoza in nato izven ceste na strmi breg. Da spravi avto na cesto, tedaj je avto skočil nazaj na cesto in preko nje v desni jarek. Pri tem je eksplodirala guma desnega kolesa zadaj. Hacker je tresnil v drevo. Dr. Jenko, ki je sedel ob njem, je videl, da gre avto karavnost v desni breg preko jarka. Zagrabil je volan od strani in po težkem naporu spravil avto z brega in iz jarka na cesto. Zapri je motor in zavrl voz.

Onesveščeneza g. Hackerja so prevzeli vaščani in z avtom nimo došla gospoda Peter Repar, monter mestne planarje v Zagrebu, in g. Ivan Stimac, poslovođa planarje. Poizkušali so ponesrečenca obuditi k zavesti z obkladki in umetnim dihanjem. Neki gospod iz Zagreba je takoj odbrzel po zdravniku v Brežice. Čez 20 minut je že došel zdravnik dr. Peček, ki pa je mogel samo ugotoviti smrt radi poškodbe lobanje.

Nato je zdravnik preiskal hčerko dr. Jenka, ki jo je bil sunek vrgel iz avtomobila in so jo našli kakih 70 m za avtomobil, ter medicinka Šolmajerja in je ugotovil, da nista nevarno poškodovana, čeprav sta obtočena po obrazu. Odredil je prevoz obeh v bolnišnico v Brežicah. Slučajno mimo vozeči g. inž. Ekmovič, sodni strokovnjak za avtomobilske nezgode pri vrhovnem sodišču v Sarajevu, je ugotovil s pozvno žandarmerijo dejanski stan, zapisnik je nato dr. Jenko odnesel k sodišču v Kostanjevico.

Ker je bilo jasno, da gre za tesrečno naključje, je odredil sodnik g. Turk prenos ponesrečenca v mrtvašnico.

Tragično je, da se je ponesrečenec mož, ki se je udeleževal mednarodnih avtomobilskih tekem in je osobito v Budimpešti dosegel zelo častno mesto, vozeč povprečno po 145 km.

Ker je bilo jasno, da gre za tesrečno naključje, je odredil sodnik g. Turk prenos ponesrečenca v mrtvašnico.

Tragično je, da se je ponesrečenec mož, ki se je udeleževal mednarodnih avtomobilskih tekem in je osobito v Budimpešti dosegel zelo častno mesto, vozeč povprečno po 145 km.

Ker je bilo jasno, da gre za tesrečno naključje, je odredil sodnik g. Turk prenos ponesrečenca v mrtvašnico.

Tragično je, da se je ponesrečenec mož, ki se je udeleževal mednarodnih avtomobilskih tekem in je osobito v Budimpešti dosegel zelo častno mesto, vozeč povprečno po 145 km.

Ker je bilo jasno, da gre za tesrečno naključje, je odredil sodnik g. Turk prenos ponesrečenca v mrtvašnico.

Tragično je, da se je ponesrečenec mož, ki se je udeleževal mednarodnih avtomobilskih tekem in je osobito v Budimpešti dosegel zelo častno mesto, vozeč povprečno po 145 km.

Ker je bilo jasno, da gre za tesrečno naključje, je odredil sodnik g. Turk prenos ponesrečenca v mrtvašnico.

Tragično je, da se je ponesrečenec mož, ki se je udeleževal mednarodnih avtomobilskih tekem in je osobito v Budimpešti dosegel zelo častno mesto, vozeč povprečno po 145 km.

Ker je bilo jasno, da gre za tesrečno naključje, je odredil sodnik g. Turk prenos ponesrečenca v mrtvašnico.

Tragično je, da se je ponesrečenec mož, ki se je udeleževal mednarodnih avtomobilskih tekem in je osobito v Budimpešti dosegel zelo častno mesto, vozeč povprečno po 145 km.

Ker je bilo jasno, da gre za tesrečno naključje, je odredil sodnik g. Turk prenos ponesrečenca v mrtvašnico.

Tragično je, da se je ponesrečenec mož, ki se je udeleževal mednarodnih avtomobilskih tekem in je osobito v Budimpešti dosegel zelo častno mesto, vozeč povprečno po 145 km.

Ker je bilo jasno, da gre za tesrečno naključje, je odredil sodnik g. Turk prenos ponesrečenca v mrtvašnico.

Tragično je, da se je ponesrečenec mož, ki se je udeleževal mednarodnih avtomobilskih tekem in je osobito v Budimpešti dosegel zelo častno mesto, vozeč povprečno po 145 km.

Proslava zlatega jubileja gasilcev v Horjulu

Velika udeležba je povečala sijaj lepega praznika

Horjul, 23. julija.

Horjulska dolina, čeprav danes ne vsa solčna kakor navadno, je radostna sprejemala za 50-letnico gasilskega društva številne goste. Horjul se je z okoliškimi vasi Vrzdencem, Zaklancem, Podolnico in Lesnim bdom pripravil na veliko slavnost, združeno z domačim žegnanjem, nekež tednov. Delalo se je vsepovsod in tudi v poznih nočnih urah. Res je pričelo danes po lepem jutru, ki je izprva obljubljalo najkrajše dan, nagajati vreme. A to ni moglo zadržati množic, ki so se pripeljele že s prvim jutranjim vlakom do Drenovske grica in odšle nato deloma peš, deloma pa z vozovi po lepi gozdni cesti preko Lesnega brda do Horjula. Vsa do je bil poplacen že z užitek ob pogledu naravnih krasot takoj z vrha Prevala ali ob poti mimo Golobove grašine, ozirajoč se proti slavnostno razpoloženemu kraju, pa vendarle božajoč s pogledom mikavno Koreno, za katero žde še mnoga gorska naselja. To so kraji, kjer je kmet najzvesteje doma na svoji grudi, ki jo obdeluje do skrajnih sil svojega življenja, obenem pa mrko zre na hribe proti jugozapadu, kjer na naši zemlji gospodarja tujec...

Še več gostov kakor s prvim vlakom, je prispelo z drugim, ki privozi na Drenov gric ob 11.55. Z gosti od kolodvora pa so jeli tudi že prihajati v domov vozovi, na njih predvsem gasilci v krojih, od vrhniške, od polhovgrajske, viške in dobrovške strani, iz Verda, Ligonje, Vrzdence in od drugod. Horjul, ki je sicer tiha, skromna dolinska vas, je nenadoma oživel. Slavnost neva so podkrepili ob novem postopu gasilskega doma postavljeni mlaji, bili pa tudi visoki mlaji postavljeni kraj vsaj pozdravom: »Na pomoč! Z vseh hiš so hrale državne trobojke.

Množice so se zbrale ob 13.30 pred novim Gasilnim domom. Domači predstav-

niki so pozdravili goste, zlasti pokrovitelja slovesnosti narodnega poslanca g. Albina Komana, zastopnika JGZ g. Zdravka Mikuzja in pa sreskega načelnika g. Znidarčiča ter zastopnika vrhniške gasilske župe. Na cesti sredi vasi se je nato formirala pestra povorka gasilcev, katerim se je priključilo ostalo občinstvo. Sprevod je krenil za vrlo gasilsko godbo iz Vnanjih goric po vaški poti do cerkve, kjer je opravil cerkveno slovesnost domači župnik g. Nastran. Po litanijah in drugih obredih se je pred cerkvijo Sv. Marjete zopet formirala povorka, ki je krenila skozi vas in nazaj do Gasilnega doma.

Na govorniški oder je stopil upravitelj horjulske župe g. Tone Uršič in izpregovoril: »Lepa, velika, toda težka je naloga, ki jo vrši gasilec. Ker pa jo vrši neprisliljeno, prostovoljno, je še mnogo večlastnejša in plemenitejša. Danes, ko pretrpava ves svet težka borba, ko je sovražstvo med narodi izrazitejšje nego kdaj prej, je slehernemu gasilcu naša skupna domovina še mnogo milejša in ljubeša. Dober in zvest jugoslovanski državjan je gasilec, ker služi in koristi državi in domovini, ko rešuje narodovo premoženje ter s tem tudi širi ljubezen do domovine.«

G. upravitelj je nato podal zgodovino društva, spominjajoč se zlasti dobrotnikov in ustanoviteljev društva, desetih načelnikov in posebno še grozotnega požara v l. 1882. pred ustanovitvijo društva. Odtlej je sodelovalo društvo pri 46 požarih. Društvo je po pozidanju prvotnega malega Gasilnega doma zbralo ob razumevanju vseh domačinov toliko dohodkov, da je postavil sedaj sedes let Gasilni dom, ki bo tudi potomcem v ponos, Horjulu samemu pa vselej v okras.

Na govorniški oder je stopil burno pozdravljen narodni poslanec g. Albin Komana. Prisrčno je pozdravil vrste gasilcev in vso veliko množico, obenem je najtopleje čestital društvu k zlatemu jubileju.

Dr. Komana je nato podal zgodovino društva, spominjajoč se zlasti dobrotnikov in ustanoviteljev društva, desetih načelnikov in posebno še grozotnega požara v l. 1882. pred ustanovitvijo društva. Odtlej je sodelovalo društvo pri 46 požarih. Društvo je po pozidanju prvotnega malega Gasilnega doma zbralo ob razumevanju vseh domačinov toliko dohodkov, da je postavil sedaj sedes let Gasilni dom, ki bo tudi potomcem v ponos, Horjulu samemu pa vselej v okras.

Kdo enkrat uporabi SHELLTAX ta ne zahteva drugo

Ali je v skladu s pravili JLAS?

Zagotetna vloga atleta Martinija v dveh državnih savezih. — Kako tolmači JLAS svoja pravila?

V službeni objavi JLAS, kjer je kapetan zagrebške lahkootletke reprezentance in odbornik JLAS g. Boranič določil moštvo Zagreba za večerajšnji lahkootletski dvomeč Beograd: Zagreb v Beogradu, je bil med ostalimi določen za reprezentanta v skoku v višino z zaletom in troskoku atlet Martinij. To objavo je podpisal tajnik JLAS g. Francić!

Preden si odgovorimo na stavljeno vprašanje, se moramo podrobneje seznaniti z lahkootletsko karijero Martinija! Prvič smo tega atleta spoznali l. 1931., ko je v juniju nastopil v Zagrebu za Haško na prvenstvu Jugoslavije za moštva. Že zgodovina tega nastopa je zanimiva! 7. marca istega leta je bil Martinij po JLAS verificiran s pravico takojšnjega nastopa za Haško. Po nastopu je savez ugotovil, da Martinij ni podpisal verifikacijske izjave, kar je slednji tudi priznal, kar pomeni, da je moral prijavnico podpisati druga oseba. Istočasno je sporočil avstrijski lahkootletski savez, da je Martinij Eric pri njem verificiran kot amater za klub GAC iz Gradca.

Savez je prešel preko te kršitve pravil s salomonsko odredbo, da je mogel Hašk s pravnih vidikov predložiti Martinijevo prijavnico v podpis katerikoli drugi osebi, tako da zaradi tega v tem primeru ni bil kaznovan nihče. V zvezi s tem je savez kot avtentični tolmač pravil obvestil vse klube o zahtevi, da mora biti vsaka prijavnica za verifikacijo podpisana lastnorocno ali pa ji mora biti nepodpisani priloženo pooblastilo, ki mora biti lastnorocno podpisano od pooblastitelja.

Martinij je bil tedaj dijak v Gradcu in je nastopal za GAC.

Približno istočasno je ASK Primorje v Ljubljani predložilo verifikacijo za štreklja Zvonimira, ki je bil verificiran pri WAC na Dunaju, in Lejko Františka, verificiranega za neki češkoslovaški klub. Oba atleta sta bila verificirana za ASK Primorje šele z dokazi, da bivate za preko tri mesece v Ljubljani in odpustnicama avstrijskega oziroma češkoslovaškega saveza, da sta amaterja.

Dvojna mera! Martinij je bil verificiran in je startal nepravilno — brez odpustnice avstrijskega saveza in brez potrdila, da je bival v mestu svojega kluba (Hašk, Zagreb) vsaj 3 mesece, ki ga tudi ni mogel imeti, ker je prišel na

Zadeževana julijska nedelja

Ljubljana, 23. julija.

Nedelja nas je nekoliko prevarila. Res, da je bila sobota po petkovem dežju še hudo soparna, ali dobrovoljni ljubljanci so se za nedeljo vendarle nadejali solnca — za izlete in kopanje. Sveti Peter pa je nebeško plaht obrnil. Že rano jutro je bilo skisano, potem je vse dopoldne lilo. Ne preveč, ne premalo. Kolikor je prav za kmetovalca. Tudi treskalo je, a vse nekako »solidno«, ne tako hrupno in pretresujoče, kakor smo sicer vajeni v poletnih dneh. A vse še lahko pride. Vremenške napovedi prerokujejo lokalne nevihte, najbrž se bomo vse teden sukali v njih, da pridejo vsi kraji na vrsto...

Popoldne se je vreme uneslo, hlad je bil nekaj časa zelo prijeten, posiljal pa je zopet tudi solnce in ozračje se je znova skuhalo. Kar so ljubljanci zamudili dopoldne, so nadomestili hitro popoldne: poln je bil Tivoli, razgibane so bile ulice v osrčju mesta.

Brez dogodkov

Ob takem zaspanem dnevu se v Ljubljani seveda ni moglo zgoditi bogve kaj posebnega. Nikdo ni ubil sebe ali koga drugega, ni bilo karambola ne kakšne epidemije. Dolgočasilo so se na policiji, odpocili so se na reševalni postaji. Prepeljati je bilo treba v bolnico le nekaj porodnic in navadnih bolnikov. Vsekakor je bolnišnica sprejela tudi nekatere ponesrečence — med njimi je nekdo s hudo poškodbo na glavi in eden z zlomljeno nogo — ali pri vseh je stanje zadovoljivo.

Petnajsta obletnica smrti ruske carske rodbine

Ob priliki petnajstletnice, ko so bojiševiki nečloveško pogubili nedolžno rusko carsko rodbino, so danes 23. t. m. na iniciativno vseh ljubljanskih ruskih društev v tihi žalosti v pravoslavni kapelici počastili v Ljubljani živeči Rusi spomin mučnikov ruskega naroda. Ta dan je črn zapisan ne le v zgodovini Rusije, ampak tudi v duši slehernega Rusa, ki ljubi svoj nesrečni narod in svojo nesrečno domovino, ki še vedno ječi pod boljševiškim jarmom.

Parastos za visoke blagopokojnike je opravil gospod prota Budimir ob navzočnosti zastopnikov in številnih članov ruskih društev. Kot zastopniki teh društev v Ljubljani so prisostvovali žalni službi božji: predsednik Ruske kolonije univ. profesor M. Jasinski, g. predsednik Ruske Maticice univ. profesor E. Spektorski, g. podpredsednik odelka društva ruskih znanstvenikov univ. prof. Frost, g. predsednik zveze ruskih oficirjev general Bogajevski, g. predsednik zveze ruskih invalidov polkovnik Seljanin in g. predsednik ljubljanske podružnice društva ruskih intelektualnih in manualnih delavcev v kraljevini Jugoslaviji, ki je obenem tudi starosta Ruskega Sokola v Ljubljani, br. profesor Ivan Željznov.

Tem potom se vsa ruska društva v Ljubljani najlepše zahvaljujejo za naklonjenost in požrtvovalnost gosp. prota Budimiru, ki kot iskren prijatelj ruskega naroda vedno in povsod rad pomaga vsaj majhnemu delu širne sveta raztresenih otrok nesrečne matične Rusije. — Presežniško ljubljanske podružnice ruskih intelektualnih in manualnih delavcev ter starešinstvo Ruskega Sokola v Ljubljani.

Ob grobu Martina Brišnika

V soboto popoldne se je vršil iz Leonišča k Sv. Križu pogreb vpojenega učitelja Martina Brišnika. Le malo spremeljvalcev je imel odločni narodnjak na svoji zadnji poti, med temi pa je bila večina vpojenega učiteljskega pod vodstvom Hinka Šumra, vpojenega nadzornika iz šmarnsko-rogaškega sreza, kjer je bil pokojni Brišnik svoj čas vreden član odnovega učiteljskega društva.

Pokojnik odločno zasluži, da se ga spominjamo. Izhajal je iz St. Jurja ob Taboru v Savinjski dolini. Po končanih učiteljskih študijah v Mariboru je pred dobri 50 leti nastopil trnjevo pot slovenskega učitelja na Spodnjem Štajerskem. Zanj je bila služba tem težja, ker je bil trda slovenska korenina, ki nikdar ni tajil svojega kremenitnega naprednega prepričanja. Služboval je na več mestih, a najdalje do vpojenosti pri Sv. Roku ob Sotli. Tu je bil po daljšem disciplinarnem postopanju vpojen vprav zaradi svoje trdne narod-

ne zavesti. Prišel je v konflikt z zagrezenim nemškutarjem nadzornikom Treflakom, ki ga imajo starejši učitelji gotovo še v spominu. Domala je prišlo do katarstrove, ko je Brišnik, na živcih že tako razrahljan zaradi neprestanih šikan, naperil vanj orožje.

Tako je že po 20 službenih letih sledila vpojenost in Brišnik se je za stalno naselil v Ljubljani, kjer se je vneto pečal z gospodarskimi vprašanji. Bil je daljšo dobo učitelj na zasebnem trgovskem zavodu in je napisal tudi nekatere strokovne učne knjige. Vobče je bil zelo izobražen in načitan mož. Posebno se je zanimal za matematiko in fiziko. Tudi še v visoki starosti je veliko držal na svojo zunanost ni če si ga srečal na ulici, je bil vselej, kakor iz »Škaflice«. Seveda je bil dosledno tudi navdušen Sokol. Bolehal je dalje časa in dosegel 71 let. Odločnemu narodnjaku svetla spomin!

Stenografska tekma

Za sklep šolskega leta je priredilo ravnateljstvo Christofovega zavoda v svojih novih šolskih prostorih na Domobranski cesti javno stenografsko tekmo, ki jo je

Naši avtomobilisti na Dolenjskem

Novo mesto, 23. julija.

Ljubljanska sekcija Autokluba kraljevine Jugoslavije je priredila prvi svoj vsakoletni skupni izlet na Dolenjsko. Ob tej priliki se je vršila v Novem mestu tudi proslava zaščitnika motornih vozil sv. Krištofa. Novo mesto, znano po svoji gostoljubnosti, je za sprejem izobesilo zastave, na mestni hiši je poleg državne zastave tudi plapolal na modrem polju vdelan avtomobilski znak. Gostje, ki so imeli skupni odhod ob 8. zjutraj iz Grosupljega, kjer je bilo zbirališče, so se vozili vzdolž Krke, in sicer čez kraje Žužemberk, Sotesko in Stražo. Oni iz Zassavja pa naravnost v Novo mesto, kamor so vsi dospeli točno ob 10. dopoldne. Tu so gostom priredili domači avtomobilisti, na čelu jim g. Josip Ogorevc, prisrčen sprejem.

Pozdravljeno od mnogostevnega občinstva in ob sviranju godbe je prvi privzvil v mesto zastavonoša Autokluba g. Viktor Bohinec, ki so mu sledili predsednik kluba g. Avgust Praprotnik, ravnatelj vevške papirnice g. dr. Ciril Pavlin, industrijec in veleposrednik dr. Born, tajnik Zveze industrijev inž. Milan Suklje, predsednik Zveze za tujski promet dr. Marn, načelnik banske uprave v pok. dr. Leon Stare, tajnik kluba g. Starec in ostali avtomobilisti, ki jih je bilo 75 s 30 avtomobili ter 8 motociklistov. Temu številu so se pridružili še domači avtomobilisti, tako da je bilo na glavnem trgu razvrščenih 45 motornih vozil, okrog njih pa na stotine gledalcev. Okrog pol 11. se je pripeljal s predsedniškim avtomobilom iz Kapitlja na Glavni trg, kjer je bil pod arkadami mestne hiše postavljen lično opremljen oltarček, g. prošt Karel Čerin v sprem-

stvu dveh kanonikov. Gospod prošt je imel (ob asistenci v polnem ornatu) na navzoče avtomobiliste kratak, lep nagovor o zaščitniku motornih vozil sv. Krištofu, ob koncu pa je vse prisotne blagoslovil. Po blagoslovu je pozdravil goste župan dr. Josip Režek, ki je povdarjal zadovoljstvo, ker si je Avtoklub izbral Dolenjsko in njeno prestolnico za svoj izlet. Naj bi vsi odnesli kar najlepše vtise! Obema govornikoma je zahvalil za prisrčni sprejem predsednik Avgust Praprotnik, ki je nadvse laskavo opisal klubovo vožnjo po Dolenjskem. Marsikdo izmed udeležencev še ni vedel, da je Dolenjska tako slikovita. Ljubljana je do sledje mnogo grešila, ker ni v zadostni meri vpoštevala dolenjskih krajev za tujski promet, zdaj, upajmo, bo v tem pogledu bolje. Ko je predsednik Avtokluba končal, je zapel Završanov kvartet, k predsedniku pa je pristopila mala triletina Mercedes, hčerka tovarnarja g. Otona Bernarda in mu izročila lep šopek nageljčkov.

Ker vreme za kopanje ni bilo primerno, so si gostje ogledali mesto ter obiskali stare znance. Ob 13. so imeli skupni obed v hotelu »Kokliče«, kjer je bilo izpregovorjenih več napitnic. Govorili so predsednik Avtokluba Avgust Praprotnik, župan dr. Režek, inž. Suklje in dr. Marn. K vselemu razpoloženju je mnogo pripomogel Završanov kvartet, ki je neumorno prepeval. V svojih napitnicah so se govorniki večinoma bavili s tujsko-prometnimi zadevami Dolenjske. Točno ob 15. so se gostje odpeljali preko šmarjete v Mokronog k Majcenu, kjer je pozno zvečer sledil razhod.

Mariborski nedeljski dogodki

Maribor, 23. julija.

Davi je ob razmeroma lepem vremenu pohitela velika množica Mariborčanov na bližnje okoliške izletne točke. Predvsem k Sv. Urbanu in k Sv. Duhu na Ostrcem vrhu. Veliko obiskovalcev so imeli tudi planinski domovi na Pohorju, kamor so izletniki odšli že včeraj popoldne. V mestu je bilo razmeroma še pravej vročine, zlatki dopoldne pri promenaednem koncertu v Mestnem parku, kjer je imel svoj krstni koncert godbeno društvo »Lirac« iz Krčevine.

Policija ni bila preveč zaposlena in te leži le dvojne prestopkov. Nočni čuvaj v delavskih državnih železnice v Studenci, Valentin Repolusk, je na svojem nočnem pohodu našel v travi za novimi železnimi objekti 16 nevihi železnih drogov, težkih okrog 120 kg in vrednih približno 470 Dm, ki jih je kdo izmaknil iz skladišča železnih delavcev ter jih pripisal, da jih v primerem času odnese.

Včeraj popoldne je zavozil s svojim lahkim tovornim avtomobilom na Glavnem trgu pri električni uri trgovec Fr. L. s Kralja Petra trga v kolo trgovskega vajenca Stefana Franka iz Studencev ter ga podrl na tla. K sreči Frank ni dobil nobenih poškodb, pač pa mu je bilo popolnoma strto zadnje kolo.

Krvav zločin. Mariborska policija je bila včeraj obveščena, da je zagrešil neki ruski begunec v neki vasi onstran državne meje pri Placu krvav zločin. Pred nekaj dnevi je bil prišel ta Rus k nekemu

posestniku prosit za delo. Ko je delal nekaj dni, se je včeraj nenadoma zgasil pri svojem gospodarju, čegar posestvo leži tik ob državni meji. Nastal je preprič, med katerim je vzel Rus posestniku, ki se je pravkar bril, iz rok britev in mu z močnim zamahom prerezal grlo. Posestnik, ki se je zgrudil v mlaki krvi na tla, je bil v nekaj trenutkih mrtev zaradi popolne izkrvavitve, ker mu je nasilni Rus prerezal žilo odvodnico na vratu. Po opisu zločinca, ki so ga avstrijske oblasti že prijele, domneva mariborska policija, da je identičen z nekim Vasilijem Radinom, eno- okim ruskim beguncem, ki je bil pred nekaj dnevi zaprt v mariborskih policijskih zaporih zaradi suma tatvine v Hočah ter je bil izgnan kot nadležen tujec v Avstrijo.

Nezgode. 45letna žena stavbinskega mojstra Jera Bogičeva pri Sv. Ani v Slovenskih gorah je padla tako nesrečno, da je dobila nevarne poškodbe na glavi. Pri delu je padel 33letni električar Viljem Schöchtel iz Koseskega ulice globoko na tla in si zlomil desno nogo. Zaradi omejenosti sta se zgrudili danes na cesti 23letna delavka Jožefa Bauman iz Kralja Matjaža ulice in 63letna brezposelna Marija Krog. Vsi poškodovanci so bili prepeljani v bolnišnico.

Na reševalni postaji je bil obvezan ter je prejel potrebno prvo pomoč 24letni Anton Bratko iz Dravske ulice, ki je padel dopoldne tako nesrečno, da se je nevarno poškodoval na glavi. Dopoldne je

njihovih podložnikov, ki, radovedni kakor so, strašno radi stikajo in vohajo po tujih intimnih stvareh.

Oblečen sem bil bolj lahko, kar pa sem občutil vedno bridkeje, čim bolj sem se olizal severovzhodu. Lahko si tedaj, gospoda moja, predstavljate, kako je moralo biti — v tem neusmiljenem vremenu, pod najstrožjim vodnebnjem — pri duši šele ubogemu obnemoglemu možu, na katerega sem nalezal tam nekje na Poljskem, ležečega sredi puste, zapuščene poljane, preko katere je rezal oster sever, a starček

nastal med neko družbo na Aleksandrovi cesti v Studenci prepri, v katerem je neki delavec udaril 31letnega Franceta Vodača iz Frankopanske ulice s kolom po glavi tako močno, da je obležal s strto lobanjo nezavesten na tleh. Mariborski reše-

valci so ga prepežljali v bolnišnico. Med igranjem je dopoldne pes nekoga posestnika ugriznil 11letnega Vilka Rachbauerja z Jelačičevega trga v prsi in mu iztrgal velik kos mesa. Potrebno pomoč so nudili dečku na reševalni postaji.

Radio v svetu in pri nas

Jugoslavija je — seveda in žalibog — na zadnjem mestu

Beograd, 23. julija.

Komaj deset let je minilo, kar se je prav spocela radiofonija. Tedaj seveda samo kot zanimiv poizkus, ki pa se je razvijal tako hitro, da se je v najkrajšem času iz prijetne zabave izpremenil v najdvojnenejšo orodje sodobne tehnike in propagande. Razvoj radiofonije res naravnost osuplja, njena razprostranjenost prekaša celo najbujnejša pričakovanja vsepovsod — samo ne pri nas v Jugoslaviji!

Prve temelje sta položila radiofoniji Henrik Hertz, ki je leta 1888. odkril širjenje električne energije po prostoru, in naš Nikola Tesla, ki je leta 1891. patentiral svojo najdbo visokofrekventnih struj. Leta 1906. je Robert von Lieben izumil cevi za pojačevanje, istega leta pa je danski fizik Valdemar Poulsen izvršil prvo praktično uporabljivo radiofonsko emisijo.

Prva radiofonska postaja je začela delovati leta 1921. v Pittsburgu v Severni Ameriki, kjer se je radiofonija takoj začela zelo razširjati. Prva evropska radiofonska postaja se je zgradila 1923. leta v Berlinu in sicer z oddajno energijo 0.25

kw. Leta 1925. se je zgradila oddajna postaja na Dunaju z 1 kw in v Rimu z 1.5 kw oddajne energije. Leta 1925. se je ustanovila mednarodna zveza radiofonskih postaj s sedežem v Ženevi in se je izvršil prvi transatlantski prenos neke ameriške emisije in sicer po neki nemški radiofonski postaji. Leta 1931. se prenašajo slavnostne igre v Solnogradu po 247 emisijah postaj po vsem svetu. Leta 1932. začena doba graditve velikanskih radiofonskih postaj v Lipskem, Vratislavi in Varšavi s po 150 kw oddajne energije, a letos je začela delovati na Dunaju postaja, ki more svojo oddajno energijo povečati do 300 kw. Postaja v Budimpešti s 140 kw emisije energije se sedaj gradi. Pred kratkim se je javljala vest, da se v Moskvi zgradi nova postaja, ki bo s svojimi 500 kw oddajne energije vsaj za sedaj najmočnejša postaja na svetu.

Vzporedno z vse hitrejšim postavljanjem vse večjih in močnejših postaj pa raste tudi število radijskih poslušalcev. Naslednje številke nam podajajo točno sliko tega porasta.

Država	Število prebivalstva	Število poslušalcev leta 1931.	Število poslušalcev leta 1932.
Severna Amerika	118.628.000	13.400.000	15.800.000
Vel. Britanija	44.000.000	3.400.000	4.000.000
Nemčija	62.410.000	3.500.000	4.000.000
Sovjetska Rusija	147.000.000	2.700.000	3.500.000
Francija	40.700.000	1.200.000	1.500.000
Italija	40.550.000	1.000.000	1.200.000
Avstrija	6.543.000	432.000	470.000
Čehoslovaka	13.612.000	315.000	370.000
Madžarska	7.980.000	307.000	360.000
Rumunija	17.200.000	42.000	75.000
Danska	3.458.000	400.000	420.000
Nizozemska	7.528.000	415.000	425.000
Poljska	27.177.000	220.000	246.000
Švica	3.880.000	103.000	110.000

Tem številkam ni treba dodajati nikakršnega pojasnja. Izhajajo pač iz pravih razumevanja bistva in pomena radiofonske službe. Dokazujejo nam jasno, kaj se more doseči v radiofoniji in kaj vse se je pri nas v Jugoslaviji zameralo.

»Razvoj radiofonije v Jugoslaviji je namreč takle:

Prvi dve radiofonski oddajni postaji na današnjem ozemlju kraljevine Jugoslavije sta se zgradili leta 1913. v Sarajevu in Trebinju. Zgradil ju je inž. Robert Wege, u-

Država	Prebivalstvo	Stanica	Oddaj. energ.	Vkup. odd. energ.
Estonija	1.107.000	Reval	11 kw	
Alžir	6.065.000	Alžir	13 »	
Finska	3.526.000	Viborg	15 »	
Litva	2.028.000	Helsingfors	13 »	28 kw
		Kannas	7 »	
		Reykjavik	21 »	
Islandija	101.000			
Italija	40.550.000			140 kw
Madžarska	7.980.000			166 »
Avstrija	6.534.000			333 »
Rumunija	17.200.000	Bukurest	16 »	
Bolgarska	5.485.000	Sofija	20 »	
Albanija	805.000	Valona	20 »	
Jugoslavija	14.000.000	3 postaje		7.5 »

Tudi tem številkam ni treba nikakršnega pojasnja. Dokazujejo nam, kako se pri nas ne razumeva to bistvo in pomen radiofonske službe. Kažejo nam, kaj vse se je pri nas zameralo in kaj se mora doseči.

Po statističnih podatkih iz leta 1931. prihaja Jugoslavija po številu prebivalstva na 12. mesto med evropskimi državami, po številu svojih radijskih poslušalcev (podatki iz leta 1932.) pa je Jugoslavija s svojimi 60.000 radijskimi naročniki na zadnjem mestu.

Danska, Nizozemska, Belgija, Švica pa celo tudi male baltske države: Finska,

Estonija, Letovija, Letva, ki jim število prebivalstva dosega komaj katerokoli naših srednje naseljenih banovin, imajo po 6 do 12-krat več radijskih naročnikov kakor Jugoslavija! In dočim se pri vseh drugih državah opazuje stalen in vse močnejši porast števila radijskih poslušalcev, pri nas njihovo število nepristano in vse bolj in bolj pada!

O vzrokih te rakove poti naše radiofonije in sredstvih, s katerimi bi se tudi pri nas radiofonija mogla obrniti na pot napredka, bomo izpregovorili ob drugi priliki.

Devetega moža je ubila

Sarajevo, 23. julija.

V Tutinu je pred šestimi meseci izginil Serif Baljagić. Bil je dober harmonikaš, služil je lepe denarce, ki jih je zvesto prinašal svoji ljubljani ženski Uljki. Toda Uljka vam je svoje glava deminondka, ki je menjala može kakor klobuke. Do lanskega leta, ko se je poročila po muslimanskem obredu s Serifom, jih je imela nič manj kakor osem. Po enem letu se je še Serifa naveličala in začela ljubimkati na vse strani.

V dobri veri, da se bo popboljšala in da

jo bodo minile ljubavne muhe, je Serif mirno potpel. A baš to zaupanje ga je veljalo glavo. Uljka je hotela živeti popolnoma svobodno in nič več ni skrivala ljubimkanja z drugimi. Pred nekaj dnevi so Serifa na lepem pogrešili. Nikjer več ga ni bilo na izpregled, nič več ni zapela njegova harmonika. Na prijavo sosedov je policija uvedla strogo preiskavo. Že pri prvem zaslišanju se je brezvestna Uljka vdala in priznala, da je spavajočega Serifa ubila z dvema svojima ljubimcema. Truplo so zakopali najprej blizu hiše, naslednjo noč pa so ga odnesli v okolico, kjer ga je zdaj tudi našla policija.

Ponedeljkovske

Blagorodje, stric Boltežar, jih pri časi rujnega — svojim bratcem iz rokava stresa.

Gospoda kanonika Kopernikuta poznate. Kdo, gospoda moja, bi se upil trdit, da mož ni imel prav? Kdo, vprašam vas, mu danes po štiri sto letih ne verjame? Saj bi dotičnega lahko zadela bridka usoda očeta Galileja, ker mu je takrat verjel. Kajti so še na svetu metode, ki človeku pripomorejo do veleslavnih zadnjeurnih vzklikov. Prihito je torej za vse večne čase, da se zemlja okoli solnca vrtil. Vprašanje je zdajci le še, ali se vrtil okoli sonca, ali okoli solnca. Če mu tedaj, gospoda moja, naj vam jaz prodajam mačka v žaklju? Ali naj katero o inflaciji rečem? Morda naj bi politično trobento v roke vzel? Ne, ne, bratci moji dragi, kajti je meni mnogo do odkritorskih besede in do čiste, gole resnice — takozvano zlato svobodo pa že od nekdanj velespoštujem.

Pomudimo se rajši, če vam je prav, pri kateri iz prejšnjih časov. Taista o mojem popotovanju v tuje kraje bi morda ne bila nezanimiva in tudi nepodučna ne. Kdor je za to, naj udari s peto.

Preden sem se bil torej podal v našo bratsko (mislim, da bratsko) rusovsko deželo sem vse dobro premislil in natanko pretehtal in preudaril. Tako sem naprimer iz različnih pripovedovanj in učenih branj posnel, da so ceste, čimbolj se proti severu pomikaš, bodisi na Prusovsko in Poljsko, kakor na Litvanjsko, Letovsko, Estonsko, Finsko itede, skoro še slabše in bolj razdrapane, kakor v naših Rovtah ali pa tiste, ki vodijo k hramu vseh čednosti. Zategadelj sem jo odrinil pozimi, ker sem čisto pravilno sklepal, da sneg in mraz uredita poglavje o cestah — brez prizadevanja visokih in slavnih oblasti — nad vse odlično in celo brezplačno — tako rekoč.

Mahnil sem jo pa kar s konjčkom, zakaj v takratnih razmerah je bil ta način potovanja, če sta bila kljuse in pa jezdec le količikaj ptiča, vsekakor najpripravnější. Tako si se vsaj izognil raznim šikanam in več kakor morebitnim častnim aferam, v katere te mimogrede zpletejo prevladni višji carinarji, pa tudi zoprnim navadam

ni imel na sebi niti toliko, kakor Adam v paradizu. V dno duše se mi je zasmilil siromak. In čeprav sem bil sam do kosti premažen in mi je srce takorekoč šklepetalo od mraza, sem — meni nič, tebi nič — pograbil svoj plašč in urno zavlil vanj ubogo sirota.

Taisti hip pa je zadonel od nekd močen in pomemben glas, ki je to moje dobro delo usmiljenja prav posebno podčrtal, rekoč: »Vrag naj me vzame, sinko, če ti to ostane nepoplačano!«

Ne da bi se za to obljubo veliko menil, odjedim nemudno dalje in jezdim neutrudno tako dolgo, dokler me ni zajela črna noč.

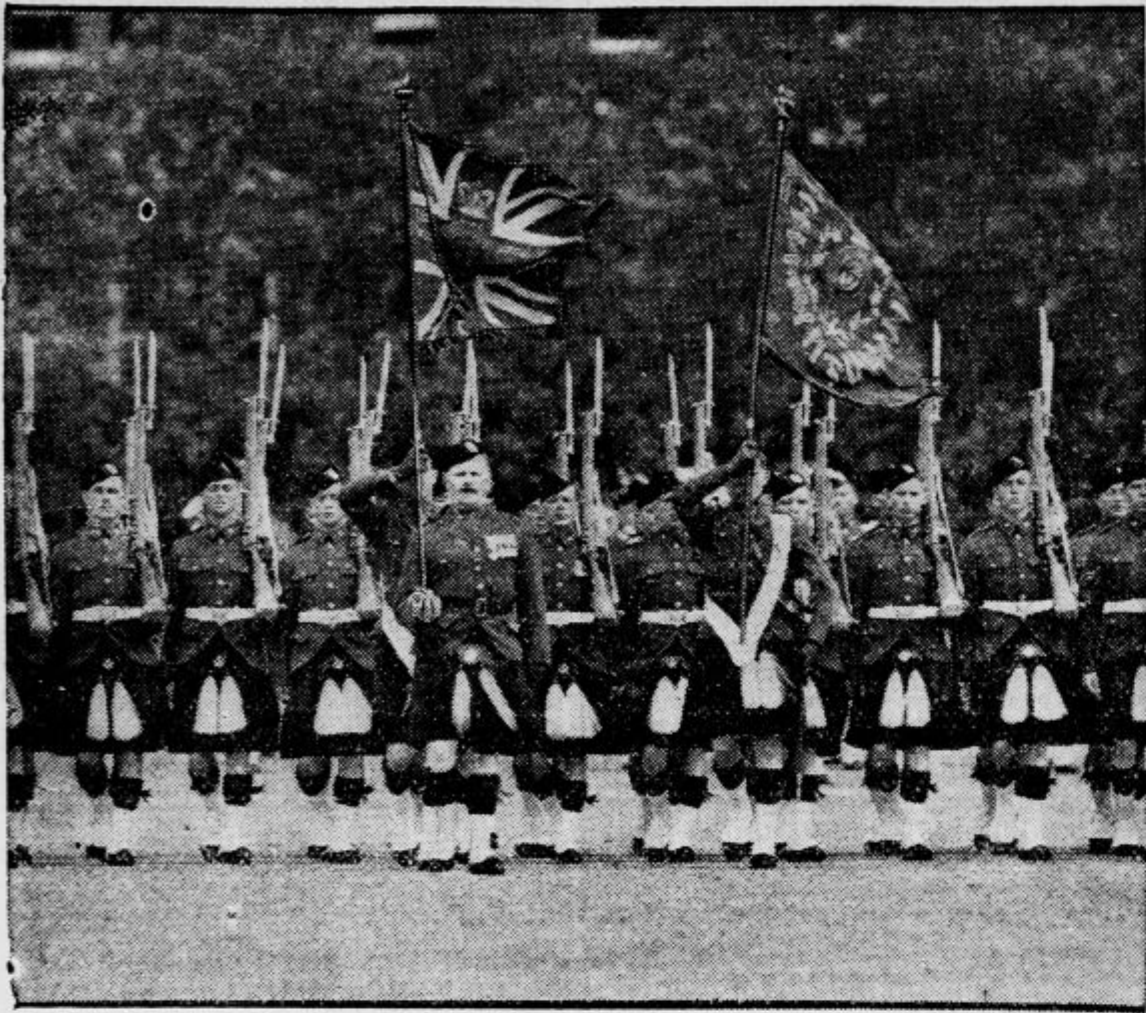
Vsa dežela je ležala globoko v snegu. Nikjer nobene vasi na izpregled. Jaz pa sam samcat s svojim konjčkom, kakor oni hrvaški popotnik: »Ne znam puta, ne znam staze...«

Trudapolne ježe naveličani, se nazadnje vendarle ustavim in pri- vežem konja ob nekakšno rogovilo, ki je štrlela izpod snega. Zaradi gotovosti volje sem si zatlačil svoje pištole pod pazduho in položil svojega rojstva kosti ne daleč proč od konjčka ter takoj zaspal tako sladko, da sem se zbudil šele naslednjega dne, ko je stalo sonce ali solnce že visoko pod nebom. Toda ne morete si predstavljati mo- jega začudenja, ko sem zapazil, da ležim — namesto na neizmerni pusti poljani — kaj mislite kje? Pred cerkvijo nekega vaškega po- kopališča, a konjčka nikoli nikjer. Gledam, gledam, ali je res, ali se mi morda le sanja. Kaj mislite, mojega konjčka pa nikoli nikjer! Pomanem oči in pogledam iznova. Gledam, gledam, a konja ni in ni. Napol obupan že zavihram in se opotekam proti vasi, zdajci zaslišim neke nad seboj veselo rezgetanje. Ozrem se kvišku in vidim ubogo žival na stolpu visečo, na povodu za strelovod privezano. Seveda sem kaj hitro spoznal zadevščino. Ko sem se bil namreč zvečer ves truden ustavil in legel k počitku je bila fara s pokopališčem vred popolnoma zametena. Ponoči se je vreme sprevrglo in tako sem se v spanju, čisto polagoma, kakor se je sneg topil pod menoj, pomikal zmirom nižje in nižje. Tista rogovila pa, na katero sem bil privezal konja in sem jo imel za vrh drevesa, ni bila vrh drevesa, marveč bil je — Bog mi grehe odpusti — strelovod, oziroma petelin ali nekaj drug simbol cerkvenega stolpa.

Ne da bi še dolgo pomišljal potegnem izpod pazduhe eno svojih pištol, prestrelim povodec na katerem je visela žival, pridem na ta način spet srečno do konja in nadaljujem svojo pot.

DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Nova in stara zastava

Yorški vojvoda je poklonil ponosnemu škotskemu gorskemu polku novo zastavo, katero so sprejeli vojaki z največjim navdušenjem

Grob Beethovne matere

Do danes so mislili, da je bila mati nemškega muzikalnega genija Beethovna pokopana v stari župni cerkvi v Bonnu, ki jo je požar uničil l. 1804. Neki stari možak iz Bonna, ki je živel v Düsseldorfu in čigar mati je bila Beethovnova botra, pa je trdil, da mu je v otroških letih njegov učitelj na starem pokopališču v Bonnu pokazal zapuščen grob, na katerem je stalo ime Beethovne matere. Pred kakšnimi 30 leti je zadnjič obiskal ta grob in je videl, da je njegov kamen na tleh čisto pokopališkem zidu, na njegovem mestu pa je stal kamen z imenom nekega italijanskega duhovnika.

Beethovnova družba v Bonnu je začela pred kratkim raziskovati te navedbe in je v resnici odkrila v pokopaliških registrih ime Beethovne matere z natančnim datumom njene smrti. V grobu, ki je nosil še vedno ime italijanskega duhovnika, sta morali biti tedaj dve okostji. Oblasti so nato dale dovoljenje, da se ekshumirata, kar se je izvršilo pod vodstvom dveh znanih strokovnjakov z bonnske univerze. V globini 1,70 m so našli duhovnikovo okostje, 50 cm nižje pa žensko okostje, ki je ustrezalo po velikosti poročilom sodobnikov o Beethovni materi. Nad grobom

bodo sedaj postavili spomenik, ki ga vzame bonnska občina v svojo oskrbo.

Strup namestu odvajalnega sredstva

V Valdancourtu pri Giforsu je povzila neka štiricilinska družina strup v preprisanju, da gre za odvajalno sredstvo. Učinek usodne zamenjave se je kmalu pokazal v bolečinah, ki so popadle družino. Oče in dve hčeri sta podlegli zastrupljenju, mati, ki ni povzila strupa, je zdrava, najmlajša hčerka pa se še bori za življenje.

Divjaki napadli blagajniški voz

»Petit Journal« poroča iz Casablance, da so domačini iz Richea v Afriki napadli blagajniški avtomobil nekega vojaškega intendanta, ki je vozil s seboj za izplačilo vojaških gažistov pol milijona frankov. Napadalc, po številu 30 oseb, so imeli puške in so hoteli ubiti intendanta ter se polastiti denarja. Ko je intendant videl, da je položaj resen, je velel sprožiti strelnico, ki je nekaj napadalcev pokosila, ostale pa poglala v beg.

Gentleman – zločinci

Tile tički so pripadali telesni gardi razvpitega bandita Al Caponeja

Janko Kač:

Čudež

Čudež! Na Reziku iz Konnersreutha nemara mislite, ki že dve leti kar nič ne je, a je vendar prav zdrava. Nekateri verjamejo na ta čudež, velika važna vernikov in vsi verniki bi pa radi dognali, če je čudež res čudež in zahtevajo preiskavo po zdravniških in bolnišničnih. Režika se pa nadeja podvreči preiskavi in je podoba, da bo tako slej ali prej ob čudež.

Ali kaj bi hodili tja me? Nemce na posodo po čudež, ko ga imamo doma. »Kaj neki?« zmagujete z nevernimi glavami. Morda spet kakšna vodiška Johanca! Ne, nikakšne prevare ni, temveč pravi in pristni, slovenski, da, celo samoslovenski čudež. Ne morda kakšna ženska utvara, temveč pravi, mednarodnega zavidanja vršen moški čudež se je zgodil.

O hipohondriji ste že čuli. Tako pravi mo bolezn, ki jo pri ženskah nazivamo histerija. Stara bolezen je to, kakor pove njeno ime. Hipohondrija je sednji del trahuha, v katerem so iskali stari grški zdravniki tisto reč, ki je tudi današnja veda z vsemi umetnostmi našla, namreč težnje duše, čeprav je vse preprečeno, da vendar mora biti nekje njen kvartir. Tedaj, Grki so našli tam pod prsmi neke važne živčne vozle, ki imajo res neke opravke z našim občutjem, in so rekli: tu gnezdi tista duša, ki nas dela ljudi. Tjakaž so seveda tudi kazali, če je kdo postal čudaški in so rekli tisti bolni hipohondrijski. Slabo so zdravili grški zdravniki to bolezen z balzikanom, kastorjem in drugimi koreninami. Mnogo so jih pozdravili tedajni svetniki in čudodelniki, ki jih tudi Grkom ni

manjkalo, da omenim le Apolonija Tianskega. Najhuje pa so čajali po templjih; kakor čujem, še danes izganjajo to hudo bo na lepi Limbarski gori nad Krašnju.

Res, čudna je bolezen, kakor je čudno njeno ime. Danes si zdrav in vesel, jutri zjutraj te je že obsedlo. Kar naenkrat ti zafrota v glavi prepelica in zapoje: pet-pedi. Bolnik ni blazen in se točno zaveda, da nima v glavi prepelice, toda občutek je v možganih, kakor da bi bila res notri. Drugi se boji ljudske gneče, ker se mu zdi, da bo moral pričeti govoriti budalosti. Itd. itd. Huda je bolezen, še huje je njeno zdravljenje.

Profesor Florijan Sodobnik je prav do svojega štiridesetega leta živl, kakor pač živi resnični profesor. Samec je bil, čeprav je stopil tu in tam za kakšnim dekleto, seveda brez najmanjšega poženja po zakonskem jarmu. Predpostavljeno so ga cenili, dijaki so se ga v obličje bal, za hrbtom so pa brli osle iz njega, kakor iz vsakega dobrega profesorja. Če omenim še, da je profesor Florijan Sodobnik sedel vsak večer pozimi in poleti od osme do dvanajste pri treh desetih cvičkih v gostilni pri »Umirajočem labudu«, sodim, da ste vsi prepričani, da je bil profesor Florijan Sodobnik normalen človek.

Lansko jesen je prišel ob svojem času spat in je hitro zaspal, kakor zaspi pravilnik, ki nima prepra ne z Bogom in ne z ljudmi. Tedajci pa so se prikradle sam Bog vedi odkod čudne sanje. Profesorju Florijanu Sodobniku se je sanjalo, da leži v postelji. Ko pa se je obrnil z leve pla-

Novosti iz Ura

Znani raziskovalec Ura Kaldejskega, Abrahamovega rojstnega kraja, Woolley pripoveduje v londonskem »Timesu« o izkopavanjih, ki jih je vodil tam zadnje zimo. V predelu svetišča, ki so bila posvečena bogu meseca, je odkril poleg že prej znanega obzidja iz časa Nebukadnezarja ostanke drugega obzidja iz 23. stol. pred Kr., ko je postal Ur glavno mesto. To 26 čevljev debelo in 13 čevljev visoko obzidje iz opeke je podpiralo ploščad, na kateri sta stali svetišči boga meseca in njegove žene, v zapadnem vogalu te ploščadi se je dvigala druga ploščad z mogočnim ziguratom, stolpom, ki je imel isti pomen kakor babilonski stolp.

Povsod se opažajo sledovi obnovitvenih del, ki so jih izvršili poznejši osvajači Ura, v najstarejši plasti v okolici zigurata pa so odkrili ostanke prastarega svetišča iz l. 3000. pred Kr., ki je rabilo tudi obrambnim namenom. Pečt v tej zgradbi kažejo, da so tukaj pripravljali hrano za bogo meseca in njeno spremstvo. Velika važnost gre najdbi mnogih popisanih plošč in pečatnih tiskov, ker pomenijo nov prinos k študiju klinopisov in k zgodovini mesta, ki so ga še pred kratkim smatrali za najstarejše na svetu.

Novi francoski novci

po pet frankov so iz nikla

Nemški podlistek

V nemškem ministru za propagando je bil te dni sestanek zastopnikov tiska. Član tiskovnega urada Bade je razlagal, kakšen bo podlistek nemških listov v dobi kljukaste križa. Kritika, je dejal govornik, bo svobodna in naj se ne veže na interese založništva. Bade se je posebno zavzemal za liriko, ki da je po krivici zanemarjena. Ni res, je dejal Bade, da ljudje nečje pesmi, nasprotno je res, da bi jih radi čitali, a založniki se jih branijo, češ, da premalo nesejo. Podlistek naj služi domači kulturi in umetnosti, kritika naj govori tako, da bo povedala to, kar je treba. Iz feljtona bi bilo treba izključiti sleherni kolportajo in senzajcio.

Ni mogel začeti novega življenja

Nemški profesor Arnold Freymuth iz Charlottenburga in njegova žena sta si te dni končala življenje v pariškem hotelu, kjer sta stanovala. Povzila sta obilno dozo veronala in odprla se plin. Zakonca sta šele pred petimi dnevi prispela v Pariz. Prof. Freymuth je ostavil poslovilno pismo, v katerem izjavlja, da odhaja v smrt zaradi tega, ker ne more v svojem 60. letu začeti novega življenja.

Blazen železniški atentator

V nedeljo zjutraj je brzovlak Bazel-Pariz jedva ušel hudi katastrofi. Blizu Mormanta pri Melunu je neki blazen prišel na tračnice kose železa, da bi se lokomotiva iztirila. Kolesa lokomotive pa so bila dovolj močna, da so sama gladko odstranila oviro. Šele ko je vlak prevozil nastavljeno past, je strojevodja opazil naklon ter javil stvar oblasti. Orožniki so prišli atentatorja, ki ni pri zdravi pameti. Mož je bil nekaj časa v umobolnici, od koder pa so ga odpustili, ker ni imel dokumentov v redu.

ti, na desno, je postala žimnica naenkrat prezorna. Lasje so vstali profesorju, ko je videl pod posteljo groznega razbojnika, ki se je grdo režal njemu v obraz in brusil dolgo ostro bodalo. Kakor okamenel je gledal profesor tolovaja, kako je stegnil roko, nastavil bodalo prav pod njegovo srce in sunil...

Ves poten se je prebudil profesor Florijan in se razsrdil.

»O katerega vraga je prineslo te trapa-sanje? Nemara meša oštrino šmarcnice med cviček. Nekam oslasten se mi je res zdel nocoj.«

Hotel je zaspati. Toda tedaj se mu je priklatila bežna misel:

»Kaj pa, če me res kdo pod posteljo?«

»Neumnež!« se je grajal v jezi profesor.

»Odkod pa naj pride pod posteljo, saj so bila vrata vendar zaklenjena. Po steni pač ne bo prilezel v tretje nadstropje.«

»Pa so vitrihi in mimo okna pelje žleba- na cev.« se mu je vsiljevala misel.

»Vetih sem, vetih tja in še žleba na cev zraven!« se je korajžil.

»Luč bi prižgal in posvetil pod posteljo.« mu je nekaj velevalo.

»Saj nisem baba! Če leži razbojnik, naj pa le leži,« se je ves vročično otepal profesor in se premetaval vsi noč pod posteljo. Pogledal pa le ni.

Neprespan in zlovoljen je delil drugi dan profesor Florijan Sodobnik enojke, da je razred trepetal kakor grška vojska pred Trojo, ko je razrezel nad njo svoj srd v daljo zadevajoči Apolon. Ves dan je bil profesor nataknen in so se zvečer gostje kar spogledovali, ko je oštel ostrirja, da toči slabo pijačo.

Že ob enajstih se je tisti večer vrnil profesor domov. In prva misel, ko je stopil v sobo, je bila, še preden je prižgal luč:

»Morda je pod posteljo...?«

Razburjenja in onemogie jeze so se mu tresle roke, ko je prižgal luč in se hudoval:

»Ti kar leži, če hočeš, sto let pod posteljo!«

Ko pa se je približal postelji, mu je zastal korak in že se je sklonil, da pogleda pod njo. Toda premagal se je in ni pogledal. Spet je šla noč v vragu med prepiranjem treznega razuma in tiste čudne misli o podposteljniku.

Vidno je hušal od dneva do dneva profesor Florijan Sodobnik, toda je le zamahoval z roko, če ga je kdo vprašal, kaj ga tare. Nekega dne ga je poklical ravnatelj v pisarno ter mu prijateljsko svetoval, naj gre vendar k zdravniku. Ravnatelj na ljuho se je profesor Florijan Sodobnik res odločil, da pojde k zdravniku.

»Lahko je reči, pojdem k zdravniku. Toda h kateremu?« se je ovedel na ulici profesor. Nikoli še namreč ni iskal zdravlja pri njih, pa je na slepo srečo zavil k prvemu, čigar napis je zagledal.

Dvoje žensk je sedelo v čakalnici. Takoj sta steknili glavi in važno ohali in ahali.

»Babe nemarne!« se je razsrdil profesor in že je hotel uteci, toda premagal se je.

Čez dobro uro je prišel tudi on na vrsto. Čutil se je opremljen zdravnikove sobe. Zlasti ga je zanimal stol, ki je imel na dolgih ročajih pritrjenih dvoje stopal. Zdravnik, h kateremu ga je bilo zaneslo, je bil namreč za ženske bolezn. Ko je povedal profesor, kdo in kaj je in si je zdravnik zapisal, je pričel bolnik s svojo zgodbo. Zdravnik je spremljal njegovo povest z lahnim prikimnavanjem in polglasnim pritrjevanjem:

»Ja, ja, seveda, aha...«

Ko je profesor končal, je povzel besedo zdravnik:

Dvoboj med petelinoma

je v nekaterih deželah, zlasti med primitivnimi ljudstvi, prav tako priljubljena zabava kakor bikoborbe v Španiji. Ponekod oborožujejo peteline še z ostrogami na nogah

Bivši državni predsednik obsojen na deset let ječe

Državno sodišče v Rio de Janeiru je obsodilo bivšega državnega predsednika dr. Julija Prestesa na deset let ječe in na izgubo državljanских pravic. Sedanji državni predsednik Vargas je potrdil obsodbo.

Dr. Prestes je bil izvoljen za brazilskega državnega poglavarja l. 1930. kot naslednik Washingtona Luiza. Njegovo izvolitev so podpirali zlasti lastniki kavinskih plantaž, med katere spada tudi sam. Izvolitvi pa so se uprli kraji, kjer pridobivajo gumi. Po nekem povratku iz Washingtona so ga zajeli domači revolucionarji, ga odstavili in ga zamenjali z Vargasom, ki še danes odloča o usodi Brazilije.

Avtor proti založništvu

Med italijanskim skladateljem Mascagnijem in založništvom Sonzogno v Milanu je prišlo do spora zaradi tantiem od uprizoritev »Cavallerije rusticane«. Založništvo je namreč hotelo izplačati skladatelju samo polovico tantiem, ki mu pripadajo po pogodbi. Zaradi tega je Mascagni tožil založbo, ki je zdaj izgubila pravdo. Založba mora plačati avtorju ves znesek, povrhu pa še dve tretjini pravih stroškov in stroške za registracijo.

Pri lenivosti črevesa, bolezn jeter in žolča, odebelelosti in protinu, katarju žolodca in črevesja, obolenjih danke odpravi naravna »Franz Josefova« grenčica zastajanje v trebušnih organih hitro in brez bolečin. Dolgoletne izkušnje po bolnišnicah uče, da uravnava »Franz Josefova« voda izborno delovanje črevesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz akvaristove torbe

Lov na ostrizke

V ponedeljskem »Jutru« z dne 3. t. m. sem opisal lego bajerja pri Sinji Gorici, v katerem sem vlovil že preteklo leto ostrizke. Od pomladi naprej sem opazoval »be tega bajerja. V maju so se ostrizi še drstili, dasi so nekateri, sodeč po ikrah na rastlinah, opravili to že konec aprila. Dočim je bilo vodostanje v tem bajerju pred desetimi dnevi tako visoko, da je bilo izključeno loviti med globoko pod gladino se nahajajočimi rastlinami, je bila situacija 6. t. m. zelo ugodna, ker se je gladina vode znatno znižala. Ob obali je mrgolelo samih 1 do 1½ cm dolgih ribic iz roda krapovcev. V globlji vodi so pa plavale jate zelenih ribic, ki sem jih že od daleč spoznal na rdečih očesih. Prepričan, da bodo med njimi tudi ostrizki, sem se napotil bos v vodo in čakal, da se zbere jata nad mrežico. Ker sem stal

preblizu obale, sem stopal polagoma globlje v vodo in obstal, ko je priplavala večja jata, ki si je ogledala mrežico od vseh strani. Končno se je vendar zbralo dovolj ribic nad mrežo. Sedaj je prišel čas — »stisnil sem prste obeh rok krepkeje okoli palice, z močnim sunkom potegnil mrežico navzgor in — sedel sem s pumpanimi vred v vodi, ker sem bil prezl, da stojim na robu približno ¼ m visoke strmine, a pri sunku je ilovica popustila.

Mrežica je pri tej neprostovoljni kopeli švignila visoko nad gladino, vendar so c-p-ljale v njej ribice. Hitro sem jo spustil na pol v vodo, vstal in polovil vse s kozarcem iz mreže. Žal — bile so le rdečeeokice z lepo zeleno barvo in rdečimi očmi. Vse sem izpustil. Da l se obleka posušila, sem enkrat obšel bajer, vendar brez uspeha, nisem namreč ne vlovil, niti videl nobenega ostrizka. Dosleden in potrpežljiv, kakor naj bo akvarist, sem sedel v vodo, držal mrežico, čakal in opazoval. Ko se je približala večja jata, sem ji vzbujal večje zanimanje s tem, da sem potegnil mrežico ob dnu polagoma k sebi, da se je voda skalila, »r sem roki počasi zopet iztegnil. Največ je bilo rdečeeokice, nekaj zaljubljenih, rdečih pezdikov, nekaj nadležnih klinov in vitkih pisancev — torej nič.

Opazujočemu natančneje se mi je zdelo, da so se neki ribici zasvetili škrti poklopki. Nisem je putil iz vida. Približala se je mrežici sunkoma, obstala, plavala, obstala — ostrizke, sem mislil. Ko je prekorčila rob mrežice, sem hitro dvignil in zares je bil približno 5 cm dolg ostrizek ali perzel, kakor ga ni od imenuje. Na istem mestu sem vlovil še nekaj prav majhnih ostrizkov in potem šel na drugo mesto, kjer so bile ribe, še neprepelane, torej manj oprezne. Med njimi je bila večja jata, okoli 100 2 cm dolgih ostrizkov, od katerih sem vlovil še 10 komadov. Na poti domov sem izlil in dodal po šest majhnih kozarcev vode v vasi Sinji Gorici in v Logu. Ko bi namreč ali preveč vode, bi se ostrizki v hladnejši, doliti vodi prehladili. Vsi so ostali za časa transporta nepokodovani. Doma jih hranim v vodnih bolhami in privajam jih na nastregano meso.

Kakor vsi roparji, so tudi ostrizki v akvariju zelo krotki in zabavni. Sploh so ribe-roparice manj plašljive kakor navadni krapovci kateri se polasača, če so v večjem številu v ribogojnici, čisto brez posebnega povoda, pravnati panični strah, pri čemr begajo po akvariju kakor znoreli. Z njimi je silno kakor z ovcmi. Roparice so pa pametne in če poseže z roko v akvarij, ostanejo mirne. Ostrizki so zaradi svojih zlatozeleno se lesketajočih škrtih poklopcev zaradi risbe na telesu in dvojnima hrbtnima plavutama zelo lepi in zanimivi. V akvariju s pisano družbo naj bodo krapovci večji kakor ostrizi. Najbolje je, če si vlovimo prav »eno prav majceno, ki se pri dobri, obilni hrani ne lotevajo drugih ribic. Zahtevajo toro obilno hrano, daufnje, tubifekse, razkosane deževnike, nastrženo meso večkrat dnevno, sicer jim ne smemo zameriti, če se nagnosko lotijo drugih, manjših ribic — ker so od rojstva kanibal.

O. S.

»No ja, no ja! Saj ni kaj posebnega, te le kapljice boste jemali, trikrat na dan po 20 kapljic, da vam bo odleglo. Če pa le ne bo — kar se tudi utegne pripetiti — kaj vse se ne pripeti, ni res, gospod profesor, pa še pridite.«

Za mal denar je dobil profesor kapljice, ki so mu smrdle po mačkah in jih je le s težavo pil. Čez teden dni jih je pa vendar popil. Toda odleglo mu ni. Podposteljnik je postal celo toliko predrnjejši, da si je dovolil še šale. Tih je pokašljeval, včasih pridružen kihnil in celo zavzrižal si je vojaško uspanko: »Ti-ti-ri-ti-ti-ti-ta-ta-ta...«

»Nič ne pomagajo kapljice,« je potopil profesor zdravniku.

»Se tudi pripeti, kakor sem že zadnjič rekel,« je prikimaval zdravnik. »Boste morali pač k specialistu. Najbolje napravite, če greste v bolnico. Dobrega prijatelja imam tam, pa mu vas priporočim.«

Tako se je znašel profesor Florijan Sodobnik med kaj čudno družino, da je hotel prvo minuto pobegniti. Toda kaj, ko je doma še vedno tista reč.

Ko je prišel zdravnik, mu je dal profesor pismo Hudo pa se je bolnik začudil, ko mu je zdravnik omalovažujoče bleknil: »Dovolj ste stari, da bi že lahko opustili takšne otročarije s podposteljnikom. Saj morate vedeti, da ga ni.«

Široko je razprl oči profesor in se zavzel:

»Mar sem kdaj trdil, da je. Sam vem dobro, da ga ni. Saj to je prav tisto.«

»Če veste, da ga ni, kaj pa lažite okrog zdravnikov. Lezite v posteljo in mirno zaspite!«

Vzrojil bi bil profesor. Toda ni, ker je sklenil počakati, kaj vse bo še prišlo nadenj. S težavo je vzdržal teden dni v bolnici, potem pa je zahteval, da ga odpustijo.

Sportna nedelja

Druga zmaga ojačenega Primorja

Enajstotica Primorja, ojačena po vstopu treh igralcev SK Zarje, je v soboto v nočni tekmi zaslužno zmagala nad železničarskim moštvom iz Bukarešte — Rezultat bi bil lahko ostal boljši ...

Ljubljana, 23. julija.

Ojačena enajstotica Primorja je sinoči slavila drugo zmago nad nepopisanim listom, amaterskim moštvom bukeštanskih železničarjev. Finančni uspeh prireditve je bil morda za julijske dneve dovolj ugoden, moralni pa je žal že nekoliko zaostajal za onim, ki ga je nova garnitura Primorja žela po svojem prvem nastopu, proti graškemu Sportklubu. Gostje sicer niso bili nasprotnik velikega formata, dasi so imeli v posameznih igralcih fizično in tehnično precej močne zastopnike, in kljub temu jim je uspelo, da so po odmoru zmedli vso igro domačih — kolikor se sami niso več potrudili, da bi jo obdržali — in ob stanju 0:4 za polovico zmanjšali neugodno razliko, s katero bi morali nadaljevati svojo prvo turnejo po Jugoslaviji.

Sobotni primer za moštvo Primorja v splošnem ne bi povzročil nobene zle volje, če ne bi gledali nanj kot na dogodek v enajstotici, ki jo že prihodnje nedelje čaka zelo trda preizkušnja z zagrebskim Gradjanskim — za točke v ligi. Računati je treba, da se bo Gradjanski za to srečanje — »vnanje« in notranje — dobro pripravil in bo po vsej priliki naloga našega zastopnika v ligi drugo nedeljo že vse trša kot je bila sobotna. Čeprav vidimo pesimisti in smo prepričani, da znajo naši črno-beli v odločilnih bojih dobro suknati kopje, bi jim vendar svetovali, naj si pred tekmo z Gradjanskim — z ozirom na sobotni nastop proti Rumunom — še enkrat izprašajo vest in brezpopojno opustijo nekatere kvarne pomanjkljivosti, ki se jih nekateri v enajstotici nikakor ne morejo — ali celo nečesto — odučiti. Nogomet je igra enajstih in tega se tudi v »pomlajenju enajstotice Primorja ne zavedajo dovolj vsi, ki jo tvorijo. Že z upoštevanjem tega osnovnega pravila je vsakemu nogometau zagotovljena polovica uspeha! V nedeljo torej — vsaj v tem pogledu malo drugače kot sinoči!

Primorje : CFR Bucuresti 4:2 (2:0)

Za prvi nastop rumunskega moštva v Ljubljani je bilo mnogo zanimanja. Če upoštevamo, da je v zadnjih letih popustil obisk na prijateljskih in velikih mednarodnih tekmah in so mogla le velika imena privabiti na nogometna igrišča okoli 1500 do 2000 ljudi, se moramo zadovoljiti tudi s priliko 1500 gledalci na tej — po vsej priliki zadnji — nočni tekmi. Od prihodnje nedelje dalje se bo zopet vrtilo ligasko kolo; te tekme bodo, kakor kaže, bolj po godu naši publiki.

Po stari doslednosti se je tekma začela točno s četrtino zamudno in sta jo absolutni moštvost v postavih:

Primorje: Starec—Svetic, Bertonec I —Zemljak, Sočan, Boncelj—Jug I, Erman, Bertonec II, Slapar, Zemljak.

CFR Bucuresti: Teimer—Rosculeiti, Milaky—Vintila, Wetzler II, Kuedan—Stanescu, Medve, Chiroiu II, Gebrovsky, Barbu.

Prva polovica

Začetni udarec so imeli domači, pa so prišli le do krilcev, nato so gostje uzurpirali prvi napad. V prvih minutah je valovila igra od obrambe do obrambe. Prvi lep napad gre po Zemljaku, njegov center-pas odbije Teimer, in nato je P. nekaj časa stalno v napadu. V 8. in 9. min. pa se gibljejo gostje v primorjanski polovici, toda pridejo le do kazenskega prostora. Igra je visoka, brez kombinacij, gostje diktirajo svoj stil. V 13. min. konča kombinacija Erman—Jug v kotu, ki ga strelja Jug. Prva šansa se nudi P. v 16. min., ko Jug po lepi napadalni akciji centrirna in Teimer bravurozno ubrani Ermanov strel iz 2 m. V 18. min. so Rumuni v napadu, Boncelj odvaja žogo desnemu krilu in jo lepo poda Zemljaku, ta predbrlja vso obrambo in njegov center pretvori Erman neubranljivo 1:0 za P. Rumuni izvedejo malo rošado v napadu — pozneje se je to po vsakem голу ponovilo — ne da bi se pokazal pozitiven efekti te spremembe. V 21. min. dobi Barbu lep pas v ofside poziciji, a kmalu na to ustvari Svetic Rumunom prvo dobro šanso, ki jo pa Starec prepreči. V 26. min. izvaja Zemljak zopet enega svojih nevarnih napadov, njegov

center nevarno blje Bertonec, ali vratar krasno drži in dobi zaslužen aplavz. Sledi dolgočasno nabiranje visokih žog, pri čemer se vsaj Rumuni odkljujejo z dobro igro z glavo. V 31. min. se odbije žoga iz prostega strela od Zemljakovega hrbita v prvi kot za Rumune; potem sledi razdobje, v katerem gostje pritiskajo in so precej stalno v nasprotnikovi polovici, toda pred golom zelo oklevajo in ne riskirajo odločnega strela. V 40. min. si pribori napad P. drugi kot in kmalu nato ima Erman šanso, pa je ne izkoristi. V 43. min. je nenadoma Bertonec preigran, v čisti poziciji pošlje bombo na gol, ki obsesti; vratar niti ne poskuša braniti. Še en, poslednji napad P. in z rezultatom 2:0 za P. je prvi polčas pri kraju.

Igra res ni bila na posebni višini. Način igre so skoro ves čas diktirali gostje, ki so predvajali

visoko igro brez velikih tehničnih pripomočkov.

Posluševali so se brzine in igrali pred vsem po krilih, pokazali so prav dober start in igro z glavo, kar jim je od časa do časa pomagalo do neke premoči. V ostalem pa so s tako igro vrgli domače moštvo iz koncepta; namesto da bi domači forsirali in uvedli svoj stil igre, so se vdalili njihovu sistemu in s tem precej ozlovoljili mnogobrojno občinstvo.

Po odmoru

Drugi polčas se je nadaljeval po izhोजnih potih. Tretja minuta je prinesla dve lepi akciji, prvo je izvedel Zemljak in nevarno streljal; Teimer je branil v lepem stilu. Druga je šla po rumunskem levem krilu, ki je z velike razdalje riskiralo krasen strel na gol in ga zgrešilo le za las. V nadaljevanju sledi lepa kombinacija po desni strani napada P., ki jo zaključijo Jug s svojim strelom pod oblake. V 12. min. ena izmed redkih prizemnih potez v primorjanskem napadu; Erman si pribori čisto pozicijo za strel in jo hladnokrvno izkoristi s strelom mimo nepazljivega Teimerja, 3:0 za P. Rumuni zopet hitijo pregrupirani napad. V 17. min. se Svetic po nepotrebnem poigrava, levo krilo mu odvzame žogo in uide, ali zastrelja ugodno šanso. Nato si pribori Erman kot, ki ga strelja Jug zelo lepo; Teimerjev odbojni udarec pošlje Sočan preko. V 21. min. pošlje Bertonec Zemljaka na pot, ki pripelje do črte ob kotu in lepo centrirna, na strelu sta Erman in Jug, pa Erman prepuusti Jugu, ki iz 1 m pošlje v mrežo. Rezultat je že 4:0 za P. Po ponovni pregrupaciji rumunskega moštva se igra malo bolj živahno. Domači so očividno zadovoljni z nepričakovano dobrim rezultatom in popustijo. V 29. min. pošlje zveza gostov nevarno potuhnjeno žogo na gol in Starec ima prvo priliko, da se izkaže. Rumuni so stalno v napadu in v 34. min. dobi desna zveza po lepi kombinaciji na levi strani napada čist pas, ki ga točno pretvori v prvi gol za svoje barve. Ta uspeh ohrabri goste, ki posledje pritiskajo zmerom bolj. V 37. min. kombinirajo po desni, nevaren centerpas more Starec samo odbiti, a Chiroiu potisne žogo s Starcem vred v mrežo, in rezultat je zmanjšana na 4:2. Do konca ima napad P. še eno šanso, ki jo pokvari Jug z neumestnim strelom, namesto da bi podal na sred. Tik pred koncem pade Wetzler pri startu tako nerodno, da ga morajo nesti z igrišča, nato pa konec.

Gostje iz Bukarešte niso pokazali prav velikega nogometnega znanja. Toda vrgli so na tehnično svojo brzino in svoj odločni start, kar je zadostovalo, da so dali igri svoj žig. Ni lepa takšna igra, niti posebno zanimiva, vsaj za onega ne, ki je vajen gledati bolj kultiviran nogomet. Ker so pri tem še trdi borci, ki ne klonejo zlepa, povrh pa vztrajajo in postrtovalnji, je prav za prav v redu, da so si zabili — kar dva častna gola. Kot celota niso prišli do pravega izraza, kar se kaže predvsem v tem, da so se v tekmi s čestimi pregrupacijami šele iskali; tehnično tudi niso pokazali velike dovršenosti. Imeli so splošno, v ožji obrambi dobro oporo in sta se zlasti vratar ter desni branilec dobro držala. Pri drugem in tretjem голу se je vratar vedel precej pasivno. V srednji liniji je bil najbolj viden Wetzler, ki se je

jo. Kakor da ga ni, je hodila vizita mimo njegove postelje in so imeli na vsa njegova vprašanja vsi le en odgovor: »Malo potrpite!«

Prišedši iz bolnice ni šel profesor v šolo. Potikal se je po beznicah, da je zaspal za mizo tu eno uro, tam eno uro. Domov je hodil le čez den in ni niti pogledal več v varno zaklenjeno spalnico.

Ves mesec se je profesor tako potikal po mestu in pripovedoval sedaj temu, sedaj onemu o svojem podposteljniku. Nekateri so se mu smejali, drugi pa so pomilovali »nesrečnega pijanca«.

Neke sobote je naletel profesor v predmestnem vinočnu mizarja, ki se je vračal z orodjem z dela. Ko mu je pripovedoval profesor o svojem podposteljniku, se je mizar široko zasmeljal:

»Tega vam pa že jaz preženem.«

Nevarno ga je pogledal profesor in vprašal:

»Vi?«

»Jaz, da!« mu je pritrdil mizar. »Kar pojdiva pogledat.«

Opertal je mizar svojo krošnjo in sta jo mahnila na profesorjev dom.

»Tukajle notri je postelja s podposteljnikom,« je odklenil profesor svojo sobo in spustil mizarja notri.

Kmalu se je čulo iz sobe hrzanje žage. Profesor je poslušal in nestrpen čakal, potem pa je le pogledal v sobo in videl, da žaga mizar postelji noge.

»Za božjo voljo, kaj ste zmoreli?« je vprašal profesor v sobo. Toda bilo je že prepozno; pravkar je odletela poslednja noga.

»Nu, zdaj pa lahko noč, gospod profesor, in dobro spite, ko nima podposteljnik kje ležati,« se je zadovoljno nasmehnil mizar.

»O ti moj rešitelj!« je objel profesor mi-

zarja in ga pritisnil na hudo preizkušeno srce. »Česar ni znala vsa učnost, si rešil ti, kakor Aleksander gordijski voz.«

Kakor ubit je zaspal profesor Florijan Sodobnik tisto noč, za vekomaj čudežno rešen nadležnega podposteljnika.

Kmalu po svojem srečnem ozdravljenju je sedel profesor Florijan Sodobnik v parku in vesel poslušal, kako kipi poletje, kar je prišel mimo tisti specialist za ženske bolezni. Gledal je profesorja, pa ni vedel, ali je ali ni. Ko se je je večkrat mimo vrnil, je vstal profesor, se odkril ter mu rekel:

»Jaz sem, ni dvoma, profesor Florijan Sodobnik, in sicer zdrav, popolnoma zdrav.«

»So vas lepo, lepo pozdravili v bolnišnici. Kaj ne, učeni, učeni zdravnik?«

»Kdo? — Zdravniki?« se je namrgodil profesor. »Veste, kdo me je ozdravil?«

»Kdo?« je radovedno pristopil zdravnik. »Mizar, čisto navaden tišler,« se je zasmel profesor.

»Bog se nas usmilil,« je vzdihnil zdravnik in pristaval sedito: »In vi ga ščitite, še proslavljali ga boste.«

»Kaj ga bi ščitil? Za Matijo ga kličejo, iz Drenovega kota je pa doma,« je brez ovinkov povedal profesor.

»Hvaležni ste tako, kakor pač vsi ozdravljeni,« je zaničljivo pripomnil zdravnik in poizvedoval dalje: »Kako vas je za zdravil? S kapljicami, praški, ali vas je morda mazal?«

»Kaj še!« se je igral profesor. »Žago je vzel in pri postelji noge požagal.«

Najprej je zdravnik osumil, potem pa je dvignil kazalec in važno pripomnil:

»Kolumbovo jajce!«

Obrnil se je in naglo odšel proti mestu. Profesor Florijan Sodobnik pa se je spet zatopil v poletje...

hrabro in uspešno boril na svojem mestu do konca. Krilci so naglo prenašali igro, bili so na obe strani agilni in v celoti nadkriljevali isto nasprotnikovo vrsto. Manj uspešen je bil napad. Predvsem dolgo ni hotel streljati, marveč je skušal žogo dobesedno pripeljati do gola. V napadu je še najbolj ugajal Stanescu na desnem krilu, dokler so ga pustili na tem mestu, precej opasen je bil tudi Barbu. Nasprotno pa je notranji napadalni trio igral brez glave pred golom, dasi je v polju izkoristil možnosti, ki mu jih je nudila šibka Sočanova igra.

Primorje je v tednu dni po lepi in zasluženi zmagi nad Gradjani

nekoliko popustilo.

V glavnem zaradi nezadostne igre srednje vrste, ki ni bila — vsa trije so prej majhni kot veliki po postavi — kos visoki igri, po drugi strani pa ni znala uveljaviti nizke igre. Obramba je bila sicer dobra; malo je kvaril Svetic, ki je s svojim igračkanjem ustvarjal kritične situacije pred svojim golom, zato pa je imobiliziral Bertonec z dobrim plasiranjem in lepim odbojnim udarcem. V napadu ni bilo vse v redu. Bertonec je prihajal le redko do tega, da bi se uveljavil kot vodja napada; malo posla, ki ga je pa dobro opravil, je imel Zemljak. Jug je bil dober v polju, pred golom pa neroden, Erman v prvem delu igre prav dober in nevaren, proti koncu pa se je vdaljal brezbrzičnosti. Slapar se nikakor ni mogel uvrstiti v okolico in se ji prilagoditi, skratka, ves napad ni mogel ponoviti igre, ki jo je dal proti Gradjanom.

Sodil je g. Dolinar z menjajočo se srečo. V offsidih je večasi grešil, večasi pa prav dobro presojal položaj.

CFR Bucuresti v Mariboru

SK Železničar : CFR Bucuresti

7:4 (2:3)

Maribor, 23. julija.

Na igrišču ISSK Maribora se je vršila danes popoldne mednarodna prijateljska tekma med Železničarji in železničarskim moštvom iz Bukarešte.

Rumuni so nastopili skoraj v isti postavi kot na nočni tekmi proti Primorju in tudi niso mogli izpolniti pričakovanj. Gostje so pokazali meško moštvo, ki je svojega nasprotnika dosegalo samo v kombinaciji. Najboljše moči so imeli v napadu, ki je sicer v polju prevladoval, v kazenskem prostoru pa se ni izkazal. Razen tega so imeli precej šibko krilsko vrsto in tudi ožja obramba se ne more priletevati med prvorazredne. V splošnem so bili gostje enakovredni domačim s to razliko, da je bil napad Železničarjev izredno dobro razporejen.

Železničarji so tudi sicer zaigrali tako, da bi bili opravili tudi z močnejšim nasprotnikom kot je bil današnji. Notranji trio se je odlično razumel in je zkoristil vsako zrela pozicijo. Tudi krila so bila prav dobra, zlasti desno. Vseh 7 golov, ki so padli iz neposredne bližine, je bilo neubranljivih. Krilsko vrsto je odlično podpirala napad in tudi ožja obramba je popustila samo proti koncu drugega polčasa. Vratar je branil več lepih stvari, od dobljenih 4 golov pa ima vendar na vesti dva.

Tekma je bila zelo živahna, fair 'n' tudi zanimiva in napeta. Najbolj so prišli na račun oni, ki so hoteli videti mnogo golov, ki so se vrstili zdaj pri eni, zdaj pri drugih, ki so izmenoma prevzemali vodstvo.

Tekmo je sodil g. Nemeš dobro. Na igrišču je bilo okoli 700 gledalcev.

V predtekmi je rezerva SK Železničarja porazila rezervno SK Maribora s 5:2 (2:2) ter si s tem priborila nekaj medklubskega odbora, ki ga je znakovcem takoj izročil tajnik g. Fiscu.

Celjski nogomet

SK Atletik : Vojaški team 39. pp. 6:5 (5:4)

Celje, 23. julija.

Danes popoldne se je vršila na igrišču pri »Skalni kleti« prijateljska nogometna tekma med novim nogometnim moštvom 39. pešpolka in celjskimi Atletiki. Med vojaški so nastopili člani raznih jugoslovenskih klubov, tako da je enajstotica predvedla lepo tehnično in kombinatno igro in je bila po večini tudi v premoči. Poraz je zakrivil vratar, ki je pred odmorom izpuštil dve lahki žogi. Atletiki so igrali le postrtovalno. Tekma je bila zelo živahna in napeta in bi po njenem poteku zaslužili zmago vojaški.

Sodil je g. Oberlindner iz Laškega zelo zadovoljivo. Gledalcev je bilo okoli 300.

Ostale nogometne tekme

Ljubljana: Primorje II : Jadran 4:1; Hermes : Primorje 1:3:2.

Čakovce: SK Čakovce : SK Elan (Novo mesto) 6:0 (1:0). Kvalifikacijska tekma za vstop v poudarjeno ligo, ki jo je Čakovce skrajal brez odpora odločil zase. Domačini so bili ves čas v veliki premoči tako da njihov gol sploh ni bil nikoli resno ogrožen. Tekmo je sodil dr. Planinšek iz Maribora zelo dobro.

Zagreb: Viktorija : Split 2:1 (2:0). Prva tekma za vstop v državno ligo.

Beograd. Reprezentanca Egipta (Kair) : SK Jugoslavija 1:0 (0:0). Zmaga Egiptana v sobotni nočni tekmi je bila zaslužena. Domačini so igrali dobro, dobro, tako da zaradi štirih rezerv niso bili na višku, dasi so zdaj mesec dni počivali.

Baden: Wacker (Duga) : Badner AC 7:1.

Laršave: Hakoah (Duga) : Legia 3:3 (2:3).

Ilirija — podsavezni prvak v plavanju

V soboto in včeraj so se vršila v kopališču Ilirije plavalna prvenstva LPP, v katerih si je Ilirija brez prave konkurence — razen plavačev SK Kamnika — osvojila letošnje prvenstvo v vseh šestih kategorijah — Včerajšnji spored je še posebno trpel zaradi dežja

Ljubljana, 23. julija.

Kakor je objavilo že nedeljsko »Jutro«, so se včeraj popoldne pričela v kopališču »Ilirije« plavalna prvenstva LPP, ki so se zaradi pomanjkanja prave konkurence — nastopili so samo plavači Ilirije in mlade ekipe SK Kamnika — in odsotnosti nekaterih najmočnejših reprezentantov naše plavalne ekipe vršila brez onega trdega boja, ki je bil v prejšnjih letih značilen za te prireditve med našimi plavači. V soboto popoldne je jury s povprečnimi rezultati — vsaj v splošnem — odpravila 11 plavalnih disciplin in skoka.

Nedeljski spored

Dopoldansko neugodno vreme je povzročilo, da je na startu manjkalo precej tekmovalcev, ki so bili prijavljeni. Zato je bila konkurenca skoraj v vseh disciplinah še revnejša kot v soboto in temu primeri so kaipa tudi rezultati.

Funkcioniralo je tudi topot dobro, še predobro. Ker nekaj točk sporeda sploh ni bilo treba izvesti, je bilo tekmovalce končano prej kot v eni uri. V svoji gorečnosti pa je jury pozabila, da vendarle startajo v različnih točkah isti tekmovalci in je preveč forsiral tempo. Tako se je zgodilo, da je 15 letni junior moral v teku 20 minut plavati dvakrat težavno progo 100 m hrbtno, ali pa da je 15 letna juniorka morala v teku 50 minut trikrat na start, in sicer dvakrat na 100 m! Takšna prevelika gorečnost je vsekakor pretirana — zlasti še, ker ni bilo nobene publike — in je stvari brezdvomno veliko bolj škodovala kot koristila.

Tekmovalci bi se moralo pričeti s seniorsko mešano stafeto. Ker pa se ni javila na startu nobena stafeta, je bila prva točka

100 m prosto juniorka. Na startu je bila od vseh prijavljenih samo ena tekmovalka, pa jo je šla spremljati Groschelova izven konkurence. Rezultat: Tavčar LJ. 1:37.8, Groschel 1:24.

100 m hrbtno juniorka. (Ziherl I) 1:31.8, 2. Tavzes (I) 1:39.4, 3. Presl (Kamnik) 2:00.4. Ziherl ni imel konkurence in je plaval posev komodo. Tavzes je v treningu dosegel že dosti boljši čas. — Oba plavata dosti lep crawl.

100 m prosto seniorji. Turnška ni na startu. Rezultat je od vsega početka samo Lavrenčičeva zadeva. Seveda mu je komaj uspelo, da je stisnil pod 1:10. Več smo pričakovali od Svetke! — 1. Lavrenčič (I) 1:09.8, 2. Svetek R. (I) 1:13, 3. Prezelj (I) 1:20.8, 4. Pogačnik (Kamnik).

100 m prsno juniorka: Debut sprinterke Groschelove, ki je uspel prav dobro. Vodila je skoraj do obrata, nato pa morala

prepušiti vodstvo Babinkovi, proti koncu pa jo je zopet precej resno ogrožala. Obe Kamničanki sta znatno zaostali. 1. Babinek (I) 1:45.7, 2. Groschel (I) 1:47.4, 3. Sitar (K) 2:00.8, 4. Kocmur (K).

Izven programa so nato subjuniorji in začetniki Ilirije postavili dve stafeti 4X50 m prsto in je prva dosegla čas 2:39.3, druga pa 2:52.2.

3X100 m mešano juniorji: 1. Ilirija (Hribar — Petrovič — Fux) 4:21.2, 2. Ilirija II. (Miklič — Tavzes — Michalek) 3:34.6, 3. Kamnik (Serčer — Presl — Cerer) 5:06.3. — Pri vseh treh stafetah so bili relativno najboljši sprinterji (Fux 100 m v 1:10.2), medtem ko so bili hrbtni plavači drugorazredni! Ugajal je, zlasti stihno, mladi kamniški sprinter Cerer.

100 m hrbtno seniorji: Na startu sta v korder Zirovnik in waterpolist Jamnik, ki plava to progo prvič. Jamnik poizkusi zapet globoki podvodni start, vendar mu to po ne uspe in Zirovnik je 3 m pred njim že po startu. Do obrata se ga Jamnik trdi še dosti dobro, v drugem delu proge pa zaostane. 1. Zirovnik (I) 1:21.7, 2. Jamnik (I) 1:35.4.

4X50 m juniorka: Starta sama Ilirija v postavi Lapajne—Lavrenčič L. — Tavčar — Groschel in doseže dosti slab čas 2:54.3.

S to točko je bilo letošnje podsavezno plavalno prvenstvo zaključeno. Ker se je za water-polo v obeh kategorijah odjavila samo Ilirija, ji je to prvenstvo pripadlo brez boja. Tako je Ilirija letos osvojila ob popolnem pomanjkanju konkurence prva mesta na vseh progah in je prvenstvo LPP za l. 1933 v vseh šestih kategorijah pripadlo Iliriji.

Drugo mesto pa si je v plavanju seniorjev in juniorjev osvojili mladi SK Kamnik.

Ob tej priliki je treba pohvalno omeniti agnosto Kamničank v. k. so, dasi so v mrzi Nevljici imeli prav malo prilike za trening, vendar prišli z vsem, kar so imeli, na prvenstvo, in s tem dokazali svoj pravi sportni duh in zdrava stremeljenja. Česar pri ostalih štirih klubih, ki so včlanjeni v LPP, dasi žive v neprimerno ugodnejših priklakah, na žalost ne moremo ugotoviti. Og. Ferdo Smuc, predsedniku SK Kamnika in ing. Dolencu, načelniku plavalne sekcije, ki sta osebno pripeljala svoje plavače v Ljubljano, gre polno priznanje, vsem onim klubom pa, ki splošno znanje, imajo pa na svojih klubskih tiskovinah tudi »plavanje«, stavljam Kamnik za vzgled! Mariborčanom s krasnim kopališčem in bogato izbiro prvovrstnega materiala naj velja ta vzgled pred vsemi ostalimi!

Lahkoatletski dvomatch Zagreb — Beograd

Zmaga Zagreba s 66:43 točkami

Beograd, 23. julija.

Na igrišču Jugoslavije se je vršila danes lahkoatletski dvomatch med atletičarji iz Zagreba, ki pa sta morala oba nastopiti s številnimi rezervami. Zanimanje občinstva je bilo precej slabo. Podrobni rezultati so bili naslednji:

100 m: 1. Stefanović (B) 11.4, Martinec (Z) 11.5, 3. Bauer (B) 11.6.

Krogla: 1. dr. Narančič (Z) 14.24 m; 2. Spahić (B) 13.92 m; 3. Kovačević (Z) 13.15

Skok v vis: 1. Kallay (Z) 2. Telesko (B) 3. Tončič (Z). Visi pod 170 cm.

400 m: 1. Schreiber (B) 53.2, 2. Nikhazi (B) 53.3, 3. Banšćak (B) 53.4.

Skok v daljino: 1. Buratović (Z) 7.16; 2. Miklič (B) 6.50, 3. Telesko (B) 6.26 m.

800 m: 1. Nikhazi (B) 2:03.8, 2. Žingerlin (Z) 2:07, 3. Sindelar (Z) 2:08.

1000 m: 1. Kleut (B) 41.36 m, 2. Jr. Narančič (Z) 40.50, 3. Kallay (Z) 36.86 m.

Troskok: 1. Miklič (Z) 13.56 m (boljše od jugoslovenskega rekorda), 2. Telesko (B) 12.61 m, 3. Mandl (Z) 12.54 m.

5000 m: 1. Deči (B) 17:04.3, 2. Bioch (Z) 17:04, 3. Djordjevič (B) 17:23 m.

Končna razlika točk je 66 : 43 za Zagreb, čegar zmaga je popolnoma zaslužena.

Tenis

Anglija v finalu za Davisov pokal

Senzacionalna zmaga Angležev Austina in Perrya nad Američanom Vinesom in Allisonom. — Anglija vodi s 3:1.

Pariz, 23. julija.

V finalnih tekmah za Davisov pokal med zmagovalcem v evropskem in ameriškem pasu so Angleži proti vsemu pričakovanju dosedaj zmagali v treh tekmah in izgubili samo eno, tako da so že zmagovalci semifinala in se bodo prihodnje nedelje borili s Francijo za končnoveljavno posest te dragocene teniške laborike. Podrobni rezultati posameznih iger so bili naslednji:

Austin

